

Jaaroverzicht 2020

Kerngegevens EKV

	2020	2019	2018	2017	2016
Premie	€ 72 miljoen	€ 52 miljoen	€ 108 miljoen	€ 103 miljoen	€ 114 miljoen
Schade	€ 22 miljoen	€ 186 miljoen	€ 27 miljoen	€ 40 miljoen	€ 15 miljoen
Provenu's	€ 31 miljoen	€ 153 miljoen	€ 152 miljoen	€ 137 miljoen	€ 232 miljoen
Aantal aanvragen	276	224	229	286	221
Aantal uitgereikte dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen	189	143	156	163	116
Aantal uitgereikte polissen	104	110	123	113	96
Volume uitgereikte dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen	€ 7,5 miljard	€ 4,1 miljard	€ 2,8 miljard	€ 4,8 miljard	€ 7,5 miljard
Volume uitgereikte polissen	€ 1,6 miljard	€ 1,4 miljard	€ 2,5 miljard	€ 2,5 miljard	€ 2,7 miljard
Totaal uitreikingen	€ 9,1 miljard	€ 5,6 miljard	€ 5,3 miljard	€ 7,4 miljard	€ 10,2 miljard

Kerngegevens DGGF

	2020	2019	2018	2017	2016
Premie	454.353	563.442	375.037	212.152	115.110
Schade	3.911.675	231.050	7.500	32.845	-
Bevoorschotting	4.930.771	1.236.392	2.060.467	3.132.263	2.472.718
Aantal aanvragen	32	37	27	18	33
Aantal DA/DT's	25	24	15	12	18
Aantal polissen	14	10	10	12	12
Volume DA/DT	32.753.830	121.002.128	29.834.667	8.015.919	17.072.416
Volume polissen	7.943.272	10.767.800	20.269.103	18.160.369	3.846.915
Totale uitreik	40.697.102	131.769.928	50.103.770	26.176.288	20.919.331

Kerngegevens DTIF

	2020	2019	2018	2017
Premie	1.785.186	78.383	148.302	257.466
Schade	-	-	-	-
Bevoorschotting	11.799.956	4.167.475	4.080.015	1.786.660
Aantal aanvragen	28	21	7	10
Aantal DA/DT's	22	18	7	1
Aantal polissen	17	8	4	3
Volume DA	9.915.870	11.589.568	930.840	1.186.935
Volume polissen	28.354.130	8.780.753	4.295.440	7.029.302
Totale uitreik	38.270.000	20.370.321	5.226.280	8.216.237

Inhoudsopgave

- 02 Kerngegevens EKV
- 05 Samen sterker en groener uit de crisis
- 06 Over Atradius Dutch State Business:
verzekeringen voor exporterend Nederland
- 07 Samenwerking met de Nederlandse staat
- 10 Kerncijfers in beeld
- 14 Maatschappelijk verantwoord ondernemen
- 23 Klimaat
- 34 De impact van Covid-19 / Corona
- 37 Samenwerking en overleg
- 41 Productvernieuwing
- 43 Schade en incasso
- 49 Financiële resultaten voor rekening
van de Nederlandse staat

Samen sterker en groener uit de crisis

Het jaar 2020 is een uitdagend jaar geweest. Overheden, bedrijven, maar ook mensen zoals u en ik hebben al meer dan een jaar te maken met de gevolgen van de Covid-19 crisis. De impact die deze pandemie heeft gehad op het dagelijkse leven is enorm. Social distancing, volle ziekenhuizen, thuiswerken, videobellen waren het afgelopen jaar de normaalste zaak van de wereld. Maar het lijkt erop dat het grootschalige vaccinatieproces bij het verschijnen van dit jaaroverzicht zijn vruchten afwerpt, en we hopelijk binnenkort weer terug kunnen naar een 'normale situatie'.

Toch is het ook aannemelijk dat bepaalde dingen blijvend veranderd zijn, en dat is natuurlijk niet allemaal zo slecht. Denk bijvoorbeeld aan de acceptatie van thuiswerken, videobellen en webinars. Ook bij Atradius Dutch State Business hebben we het afgelopen jaar voornamelijk thuisgewerkt en is videobellen de normaalste zaak van de wereld geworden.

Wij hopen natuurlijk dat we het afgelopen jaar onze klanten 'online' net zo goed hebben kunnen helpen als daarvoor. Het aantal aanvragen was met 336 in ieder geval duidelijk hoger dan vorig jaar (282) en ook het aantal uitgereikte polissen en dekkingstoezeggingen was hoger 236 (185). Niet in de laatste plaats door de goedkeuring van de ministeries voor een steunpakket met speciale maatregelen vanwege de Coronacrisis. Een breed steunpakket dat Nederlandse exporteurs helpt door onder meer verruiming van bepaalde voorwaarden. In 2020 zijn er maar liefst 75 aanvragen geweest die voor de speciale maatregelen in aanmerking zijn gekomen.

Maar naast alle problemen die Covid-19 wereldwijd heeft veroorzaakt zijn er natuurlijk nog een aantal andere ontwikkelingen geweest die impact hebben op Nederlandse exporteurs. Zo heeft de overwinning van Biden tijdens de presidentsverkiezingen in de VS waarschijnlijk een positieve invloed op de wereldeconomie en de klimaat-

onderhandelingen. Niet in de minste plaats vanwege een mogelijk handelsakkoord tussen de EU en de VS.

Daarnaast is vorig jaar op de valreep een akkoord gesloten tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU. Een belangrijke ontwikkeling voor het Nederlandse bedrijfsleven want het Verenigd Koninkrijk is een belangrijke handelspartner voor ons. Vorig jaar was de export met 35 miljard iets lager dan het jaar ervoor (40 miljard). De invoer was met 20 miljard ook gedaald ten opzichte van 2019 (25 miljard). Deze lagere cijfers zullen deels te wijten zijn aan de invloed van de Coronacrisis, maar wellicht ook door onzekerheden rondom de Brexit.

Tot zover de terugblik op afgelopen jaar. Graag kijk ik ook met u naar de toekomst. Zo ligt er voor de staat én Atradius DSB in 2021 een belangrijke focus op het vergroenen van onze portefeuille en willen we nog meer betekenen voor het mkb. Bovendien merken we dat er steeds meer behoefte is vanuit de ministeries aan informatie, mede ingegeven vanuit maatschappelijke ontwikkelingen. Dit zorgt samen voor een toegenomen druk op de werkzaamheden. Daarom hebben we aanpassingen gemaakt in de organisatie en hebben we in de afgelopen maanden een flink aantal nieuwe collega's aangenomen. Met deze extra ondersteuning hopen we onze exporteurs in de toekomst nog beter van dienst te kunnen zijn!

Bert Bruning
Directeur Atradius Dutch State Business

Over Atradius Dutch State Business: verzekeringen voor exporterend Nederland

Atradius Dutch State Business

Met vestigingen in meer dan 50 landen is de Atradius Groep een belangrijke partner op het gebied van kredietverzekering en incasso voor het wereldwijde bedrijfsleven, van mkb tot multinational. In Nederland is Atradius marktleider op het gebied van kredietverzekering sinds 1925. Atradius Dutch State Business (Atradius DSB) valt onder de Atradius Groep, maar is operationeel gescheiden. Wij bieden exporteurs van kapitaal-goederen, internationaal opererende

aannemingsbedrijven, banken en investeerders een breed scala aan verzekeringen en garanties tegen risico's van internationale handel. Deze diensten worden aangeboden namens en voor rekening van de Nederlandse staat. Atradius DSB is met dit mandaat de officiële Export Credit Agency (ECA) van Nederland en vervult deze rol sinds 1932.

Onze missie

Het steunen van Nederlandse bedrijven bij het zakendoen in het buitenland

staat bij ons voorop. Om dit te realiseren bieden wij ondernemers verzekeringen en garanties die hun balans beschermen en financiering mogelijk maken. De missie van Atradius DSB is dan ook om toegevoegde waarde te genereren door Nederlandse bedrijven de beste export- en concurrentiepositie te verschaffen in een globaal speelveld. Uiteraard faciliteren we dit binnen de regels die zijn vastgesteld in de [Arrangement on Officially Supported Export Credits](#).

Samenwerking met de Nederlandse staat

Atradius Dutch State Business N.V. is de vennootschap binnen de Atradius Groep waarin de activiteiten die wij uitvoeren voor de Nederlandse staat zijn ondergebracht.

De faciliteiten die Atradius DSB voor de staat uitvoert zijn:

- De exportkredietverzekering (ekv).
- Regeling Investeringsverzekering (RIV).
- Het onderdeel exportkredietverzekering en exportfinanciering van het Dutch Good Growth Fund (DGGF).
- Het onderdeel exportkredietverzekering en exportfinanciering van het Dutch Trade & Investment Fund (DTIF).

De ekv en de RIV zijn voor rekening van het ministerie van Financiën, waarbij het ministerie van Buitenlandse Zaken mede-beleidsverantwoordelijk is. Voor de ekv gaan de afspraken met de Nederlandse staat terug tot 1932. Sinds 1969 verzekert Atradius DSB politieke risico's bij investeringen voor rekening van de staat.

Het DGGF en DTIF zijn allebei fondsen die onder de verantwoordelijkheid van de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking vallen. Zij worden deels uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en deels door Atradius DSB. Daarnaast voert Atradius DSB sinds 2010, voor rekening van het ministerie van Buitenlandse Zaken, het beheer over een portefeuille zachte leningen aan ontwikkelingslanden ter waarde van ongeveer € 258 miljoen per ultimo 2020.

De Nederlandse staat verzekert alleen 'niet marktbare' risico's, dat zijn risico's die niet door de particuliere verzekeringsmarkt kunnen worden verzekerd. De staat wil immers niet de particuliere markt verstoren maar alleen aanvullend aan de markt opereren en daarmee export ondersteunen die anders niet mogelijk zou zijn. Daarom stelt het ministerie van Financiën jaarlijks, na een sondering van de particuliere verzekeringsmarkt, vast welke risico's voor rekening van de ekv kunnen komen.

Als officiële ECA communiceren wij dagelijks met de staat. Wij geven inhoudelijke adviezen en stemmen onze werkwijze met hen af. Deze werkwijze is gebaseerd op het beleid dat de staat maakt. De ministeries van Financien en Buitenlandse Zaken houden ook toezicht op de activiteiten van Atradius DSB.

Portefeuille

Naast de beoordeling van individuele risico's houden wij ook de kwaliteit van de totale portefeuille scherp in de gaten. Deze portefeuille bestaat uit de volgende zaken:

- Dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen (een dekkingsadvies is een toezegging dat Atradius Dutch State Business namens de staat de betalingsrisico's zal verzekeren mits er bij het in werking treden van de exportovereenkomst voldoende ruimte is onder het landenplafond)

- Verplichtingen onder lopende polissen
- Regresobligo's op verzekerde exporteurs uit hoofde van financieringspolissen
- Directe garanties en contra-garanties,
- Regresobligo's op banken uit hoofde van exportkredietgaranties,
- Vorderingen op debiteuren in debiteurenlanden die wij hebben na schadevergoeding aan verzekerden.

In 2020 hebben we 45 nieuwe klanten kunnen verwelkomen. Dit zijn klanten die in het afgelopen jaar voor het eerst, of voor het eerst sinds 2016 een transactie wilden verzekeren en een polis hebben ontvangen. Het binnenhalen van nieuwe mkb-klanten heeft een hoge prioriteit voor de staat. Onze nieuwe klanten bestonden voor ongeveer 62% uit mkb'ers. Voor het mkb gebruiken we de definitie van de Europese Unie.

Met ingang van 1 januari 2005 is de definitie van midden-, klein- en microbedrijf opnieuw vastgelegd door de Europese Commissie overeenkomstig onderstaande tabel:

Categorie onderneming	Werknemers	Jaaromzet	of vaste activa aan het eind van het boekjaar
Middelgroot	< 250	≤ € 50 mln.	≤ € 43 mln.
Klein	< 50	≤ € 10 mln.	≤ € 10 mln.
Micro	< 10	≤ € 2 mln.	≤ € 2 mln.

Bij de toepassing van de bovenstaande criteria wordt rekening gehouden met eventuele partner- en verbonden ondernemingen. Hierdoor kan het zijn dat de gegevens van gelieerde bedrijven opgeteld moeten worden met als mogelijk gevolg dat de onderneming in een andere categorie wordt ingeschaald of van deze definitie wordt uitgesloten.

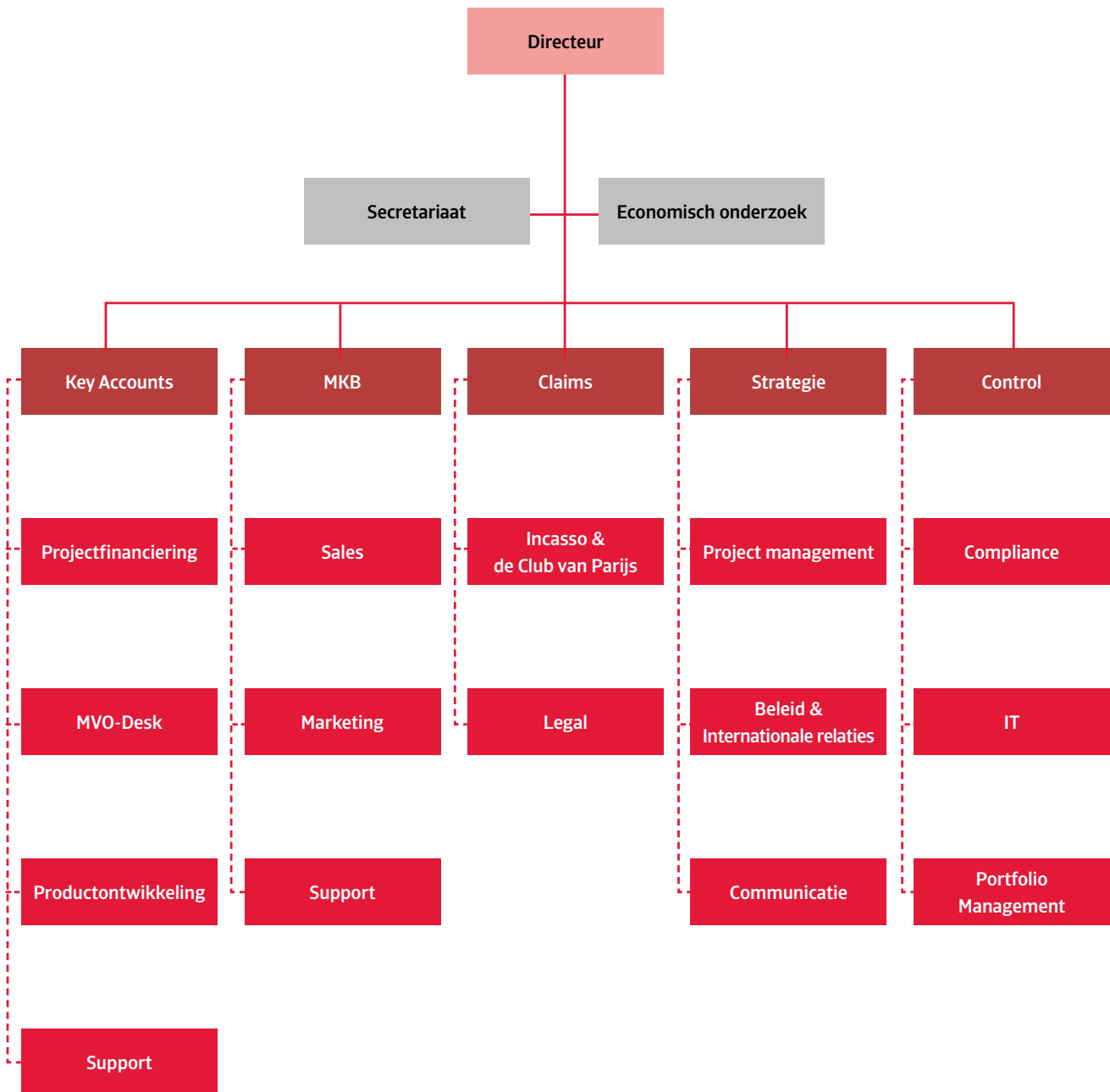
Update organisatie ADSB

Het is in de afgelopen jaren steeds drukker geworden voor Atradius DSB. Dat heeft mede te maken met de ontwikkeling en lancering van nieuwe producten en een verbreding van het klantenbestand met name in het mkb-segment (die vaak meer ondersteuning nodig hebben). Ook de hogere eisen van mvo-beoordelingen, uitgebreidere compliance checks en meer internationale afstemming droegen bij aan de verhoogde werkdruk. Daarnaast hebben de politiek en de

ministeries steeds meer behoefte aan informatie, met name op thema's die hoog op de politieke agenda staan zoals duurzaamheid en aandacht voor het mkb. Ook is er enerzijds vanuit het maatschappelijk middenveld en anderzijds als een gevolg van aangescherpte (internationale) regelgeving een steeds grotere vraag naar transparantie, op portefeuille en individuele transactie niveau. Dit alles heeft ervoor gezorgd dat de werkdruk binnen onze organisatie significant is toegenomen.

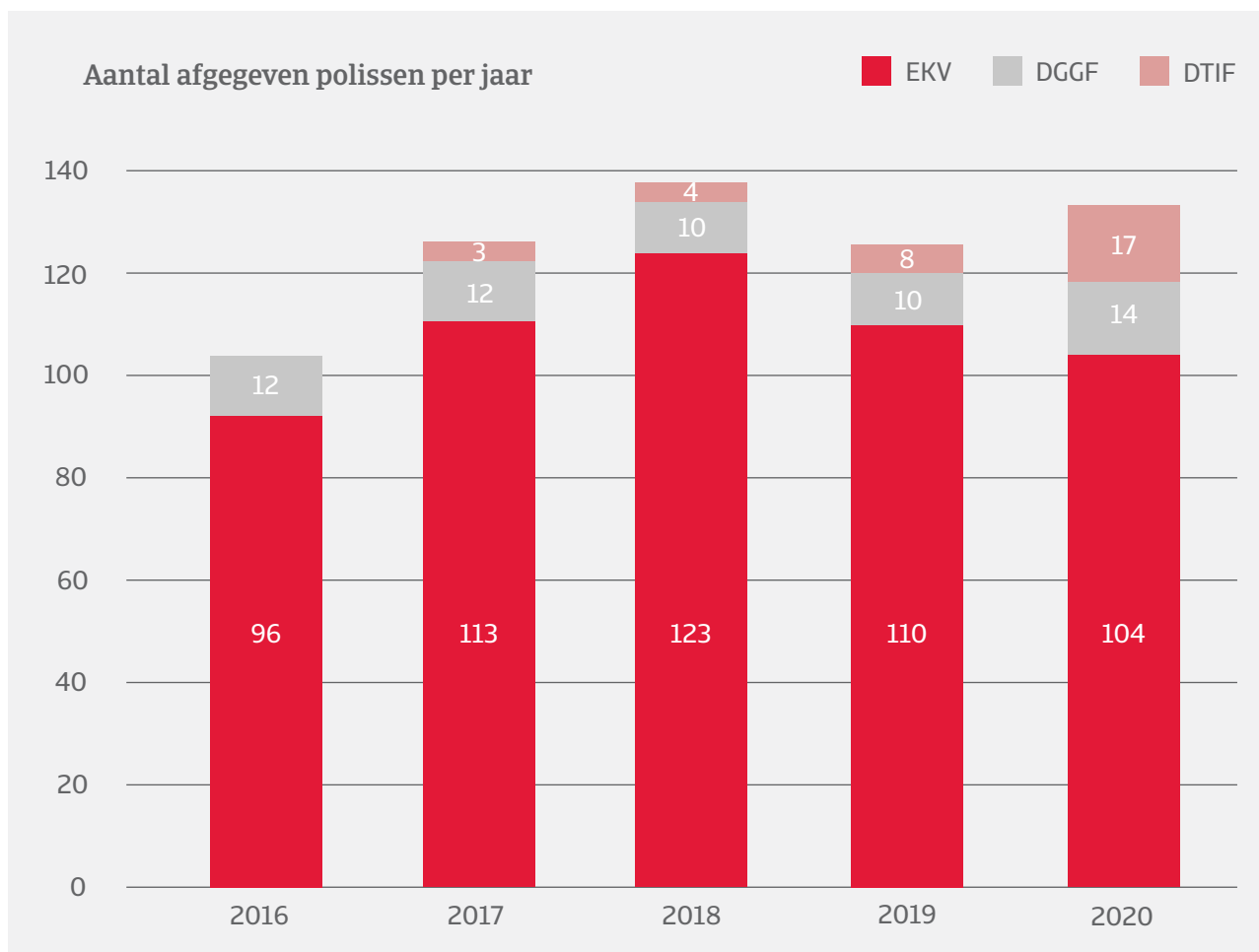
De staat heeft deze werkdruk onderkend en heeft ruimte gegeven om een aantal nieuwe collega's te werven. Om zo optimaal gebruik te maken van deze groei, is er ook besloten om vanaf 1 januari 2021 een reorganisatie door te voeren. Zo kunnen we niet alleen nieuwe taken uitvoeren, maar ook onze service aan onze exporteurs verbeteren. Het resultaat van deze nieuwe organisatiestructuur kunt u zien in bijgevoegd organogram.

Atradius Dutch State Business - organisatie

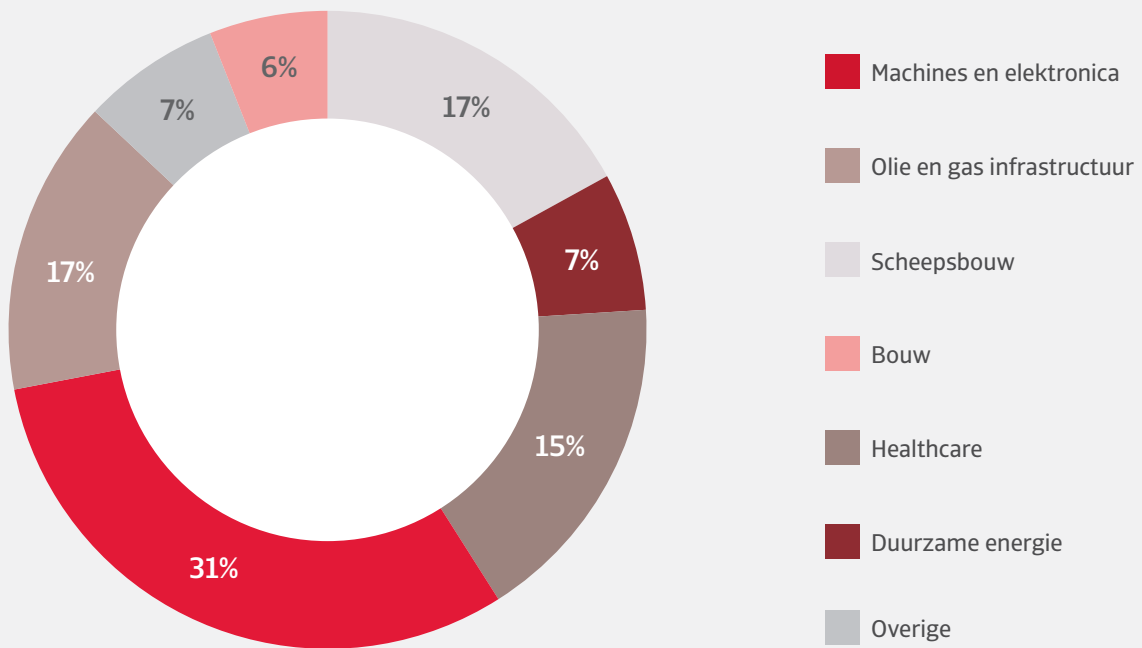

Kerncijfers in beeld

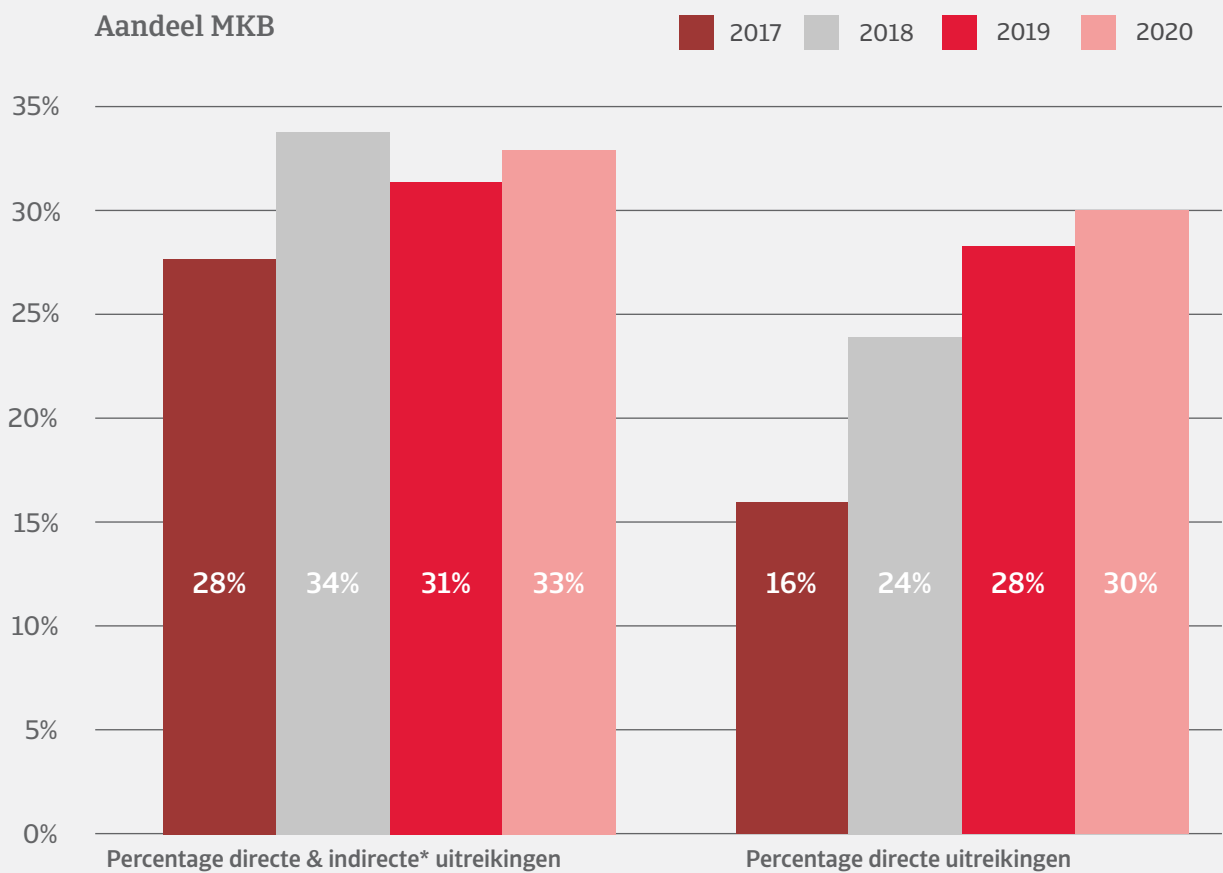
In onderstaande grafieken hebben we de kerncijfers van Atradius DSB weergegeven om zo een helder beeld te geven van de samenstelling en het verloop van de portefeuille. Zo hebben we onder meer gekeken naar de verdeling van de polissen per product, sector en regio en het verloop van het aandeel mkb aanvragen en de premie-inkomsten.

Aantal polissen uitgereikt in 2020 per sector

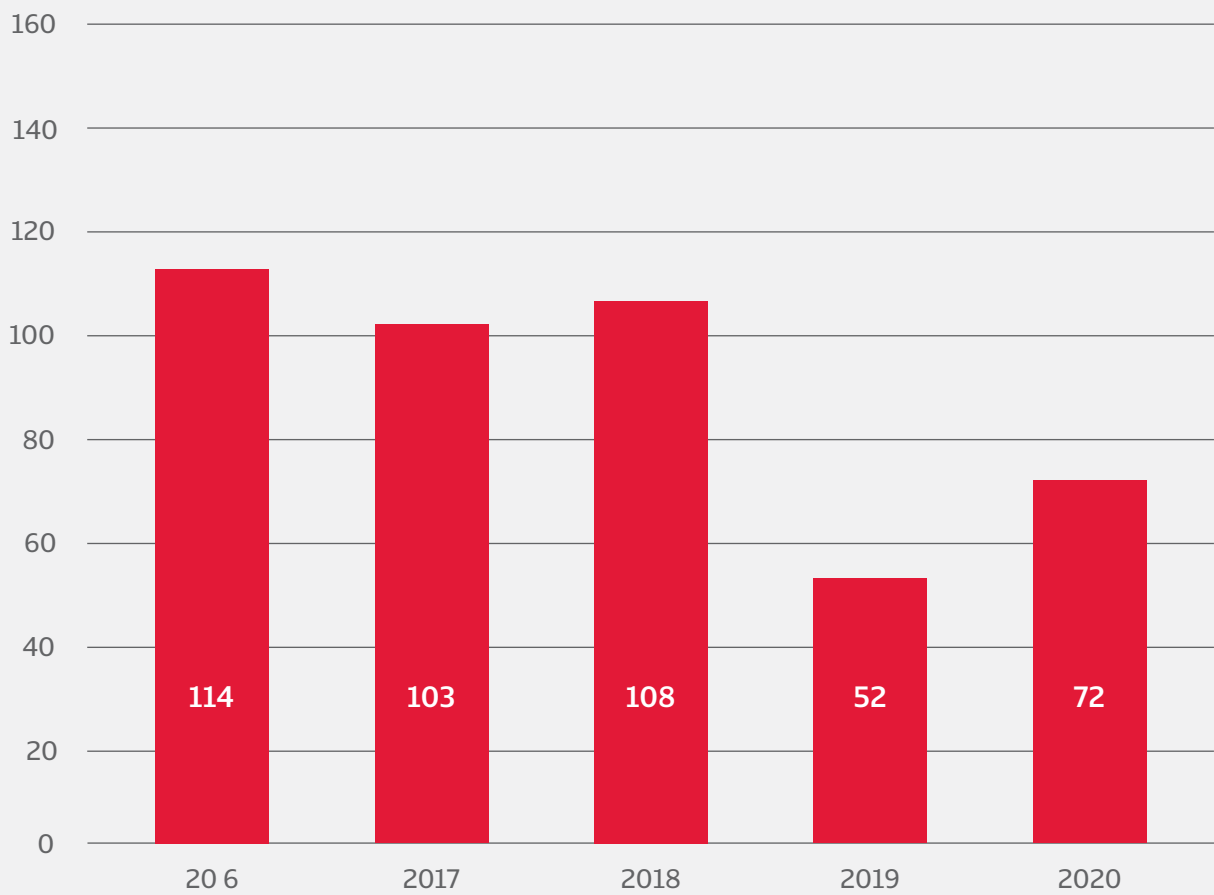

Aandeel MKB

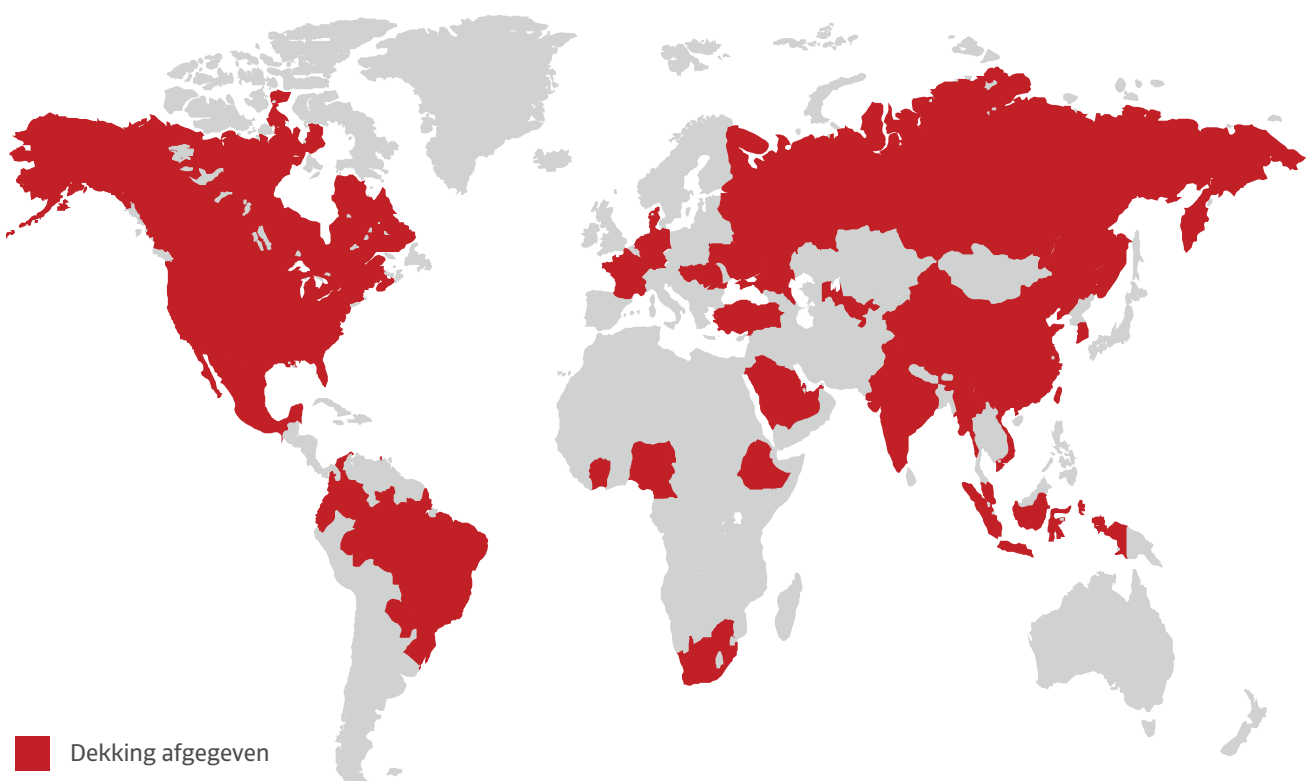

* Indirecte uitreikingen zijn polissen of dekkingstoezeggingen die zijn uitgereikt aan banken voor met name (contra)garanties, ten behoeve van het mkb

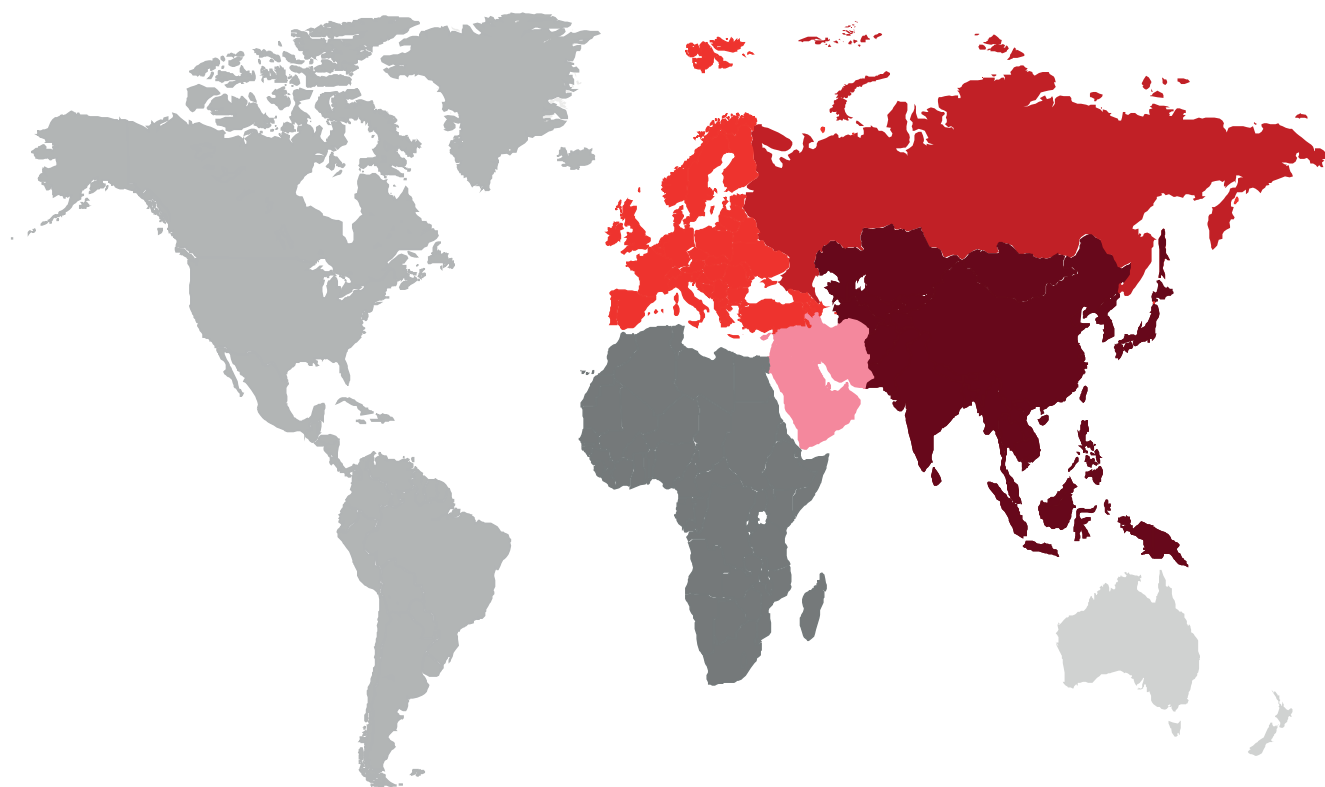
Premie inkomsten in miljoenen euro

Landen waar we dekking hebben afgegeven aan onze klanten in 2020

Verdeling reëel obligo per regio op basis van polissen en dekkingstoezeggingen in portefeuille

Regio	Obligo in miljoen euro	% totaal obligo
Oceanië	1	0%
Noord- en Zuid-Amerika	1.712	9%
Midden-Oosten	1.976	11%
Afrika	3.529	19%
Europa	3.380	19%
Azië	7.662	42%

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is integraal onderdeel van de bedrijfscultuur en processen van Atradius DSB. Elke aanvrager van een exportkredietverzekering ondertekent dan ook middels het aanvraagformulier een inspanningsverklaring ten aanzien van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Deze richtlijnen betreffen aanbevelingen voor het bedrijfsleven om maatschappelijk verantwoord te ondernemen in een mondiale context. Zo dienen ondernemers zelf een gedegen inzicht te krijgen in de milieu- en sociaal kwetsbare punten van projecten en toeleverantie- en afzettekens relevant voor de aanvraag.

Het uitgangspunt is dat geen transacties in verzekering worden genomen wanneer er sprake is van onaanvaardbare negatieve effecten voor mens, dier en milieu. Dit uitgangspunt is stevig verankerd in het beleid voor maatschappelijk verantwoord ondernemen van de ekv. De daaruit volgende due diligence-processen zijn vastgelegd in het mvo-beleidsdocument¹ voor de ekv. Atradius DSB heeft een mvo-desk met adviseurs voor de screening en uitvoering van een milieu en sociale due diligence.

¹ <https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/artikel/mvo.html>

Milieu- en sociale beoordeling van aanvragen

Bij de beoordeling op milieu en sociale aspecten vormen de “OECD Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence” (Common Approaches) de leidraad. Hierin staan afspraken die de exportkredietverzekeraars van de OESO-lidstaten hebben gemaakt over het proces voor de milieu- en sociale beoordeling van transacties die zij ondersteunen.

De Common Approaches gelden voor transacties met een krediettermijn langer dan twee jaar. Alle transacties die binnen de reikwijdte van de Common Approaches vallen, zijn onderwerp van het proces van milieu en sociale due diligence. Het is echter mogelijk dat er transacties zijn die niet worden beoordeeld, terwijl deze wel degelijk significante negatieve gevolgen kunnen hebben op mens, dier en/of milieu. Dit geldt bijvoorbeeld voor ‘contante zaken’ (transacties zonder financiering) en transacties met een krediettermijn korter dan twee jaar. Om deze reden is er gekozen voor een breder nationaal beleid, waarbij ook transacties die niet onder de Common Approaches vallen ook aan een milieu en sociale due diligence worden onderworpen.

Atradius DSB screent alle aanvragen op milieu en sociale risico's. De informatie uit het aanvraagformulier geldt als basis voor de screening en wordt aangevuld met online onderzoek en RepRisk. RepRisk is een big-data platform voor het analyseren van wereldwijde milieu, sociale and governance issues. Infor-

matie uit RepRisk kan aanleiding zijn om bijvoorbeeld extra vragen te stellen via de bank en/of exporteur om feiten en bronnen te verifiëren en een indruk te krijgen van eventuele betrokkenheid in geval van misstanden, bijvoorbeeld als sprake is van mogelijke mensenrechtenschendingen.

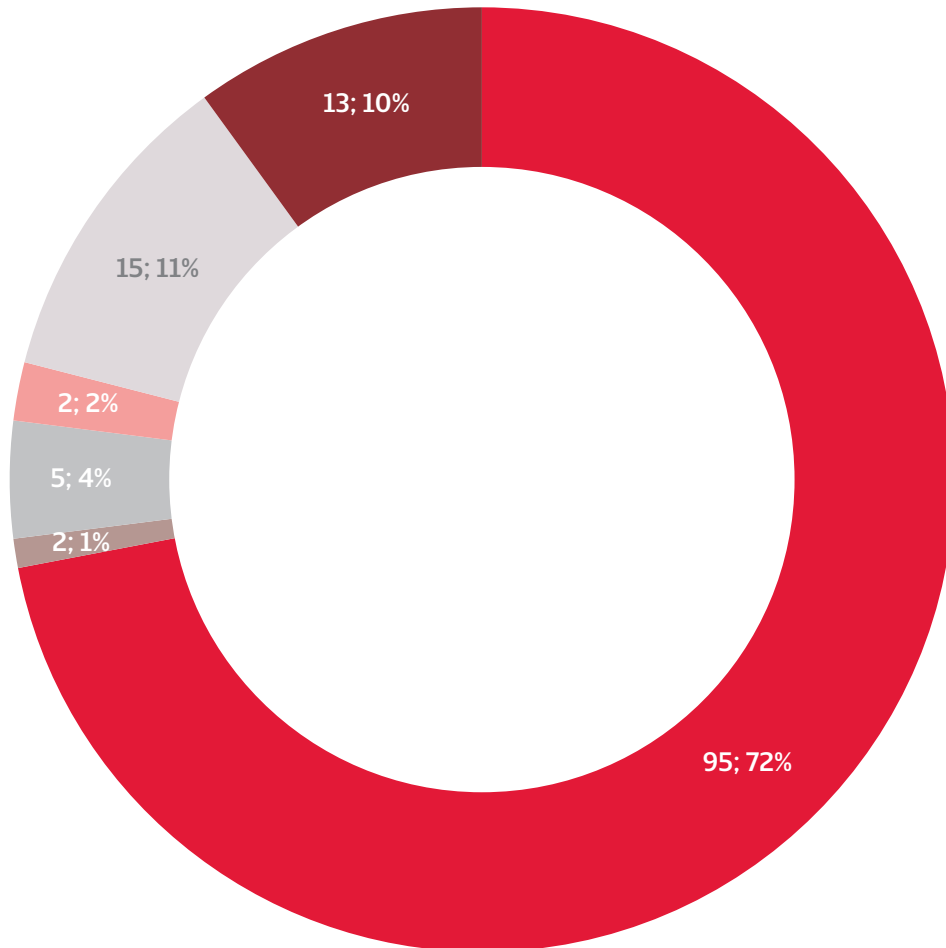
Bij de screening wordt aan de hand van criteria van het mvo-beleid van de ekv ook bekeken of de transactie in detail dient te worden beoordeeld. Alle transacties met een waarde van € 10 miljoen of meer worden beoordeeld op milieu en sociale aspecten. Transacties met een waarde die kleiner is dan € 10 miljoen worden ook beoordeeld indien:

- Het een levering betreft aan een gevoelige sector zoals bijvoorbeeld de baggerindustrie of de mijnbouw;
- Het een levering betreft aan een project in, of met effecten op, een gevoelig gebied;
- Het een levering betreft met een verhoogde kans op ernstige project-gerelateerde schendingen van mensenrechten.

Nadat de screening uitwijst dat een aanvullende milieu- en sociale beoordeling voor een transactie nodig is, wordt het risicoprofiel bepaald. Het mvo-beleid kent de categorieën A, B, C, M en E. De inhoudelijke milieu- en sociale beoordeling is proportioneel aan het risico. Zo krijgen de projecten met de potentieel hoogste risico's (categorie A) de meest uitgebreide due diligence. De milieu- en sociaal adviseur maakt een analyse van de transactie en het project waar deze transactie een functioneel onderdeel van is. Leidraad voor de inhoudelijke beoordeling van een project zijn de Performance Standards van de International Finance Corporation (IFC)². Dit zijn standaarden op het gebied van management van milieu- en sociale risico's van projecten zoals bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, biodiversiteit, herhuisvesting maar ook cultureel erfgoed. Een transactie kan uitsluitend in verzekering genomen worden als de milieu- en sociale due diligence uitwijst dat de effecten van de transactie en het project aanvaardbaar zijn.

² IFC Performance Standards

MVO beoordeling 2020

In aantallen en percentages per categorie

Due diligence en Covid-19

De Corona pandemie heeft grote invloed op de internationale handel en daarmee ook effect op de uitvoering van de due diligence. Projecten liepen vertraging op en bepaalde studies werden verhinderd door wereldwijde beperkingen. Locatiebezoeken konden vaak niet doorgaan vanwege reisrestricties. Onder deze omstandigheden is er zoveel mogelijk gewerkt aan alternatieve oplossingen zoals de inzet van lokale consultants, structurele virtuele vergaderingen en frequente kennisuitwisseling met stakeholders.

Beleidsontwikkelingen algemeen

Atradius DSB ondersteunt de Nederlandse export op een zo transparant mogelijke, ethische en verantwoorde wijze. Wij steunen Nederlandse bedrijven bij het zakendoen in het buitenland.

Mvo-beleids-evaluatie

In 2018 is het beleid voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) voor de exportkredietverzekering (ekv) vernieuwd en vastgelegd in het “mvo beleidsdocument exportkredietverzekering”. Dit was nodig omdat er in de jaren daarvoor diverse wijzigingen op internationaal en nationaal mvo-beleidsdocument plaats hebben gevonden. Destijds heeft de staat aangegeven dat na twee jaar het mvo-beleidsdocument moest worden geëvalueerd. In 2020 is gestart met de uitvoering van deze beleids-evaluatie in samenwerking met een externe consultant. Bij de evaluatie is gekeken in hoeverre het mvo-beleidsdocument effectief blijkt en tegelijkertijd ook uitvoerbaar is. Naast een beleidsanalyse en een analyse aan de hand van bepaalde casestudies zijn er interviews gehouden met de betrokken partijen alsmede diverse belanghebbenden zoals bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het doel is om de resultaten van de mvo-beleids-evaluatie in het najaar van 2021 te publiceren.

Dierenwelzijn

In 2019 is gestart met de uitwerking van expliciet dierenwelzijnsbeleid voor de exportkredietverzekering. Tijdens verschillende stakeholderconsultaties hebben betrokkenen op het gebied van dierenwelzijn (exporteurs, belangenorganisaties en financiële instellingen) bijgedragen aan de totstandkoming van dit beleid. In 2020 is de beleidsverklaring dierenwelzijn aangeboden aan de Tweede Kamer. De beleidsverklaring

verheldert het toetsingskader voor dierenwelzijn en wat wordt verwacht van bedrijven die betrokken zijn bij een exporttransactie, bijvoorbeeld binnen de intensieve pluimveehouderij. Het beleid op dierenwelzijn is gebaseerd op geldende Nederlandse en Europese wet- en regelgeving en internationale richtlijnen op het gebied van mvo en dierenwelzijn. De dierenwelzijnsverklaring is te vinden op onze website.

OESO Common Approaches

Naar aanleiding van diverse ontwikkelingen op bijvoorbeeld het gebied van klimaat en Sustainable Development Goals (SDG's) is er in de groep samenwerkende ECA's binnen de OESO verkend of het bestaande kader, gevormd door de Common Approaches, aangescherpt dient te worden. Deze verkenning is voortgevloeid uit de feedback op de uitvoering van de Common Approaches in 2016. In 2020 zijn de eerste stappen gezet om een dergelijk kader mogelijk aan te passen al is dit meestal een langdurig proces. In 2021 zal hieraan verder vervolgd worden gegeven.

Anti-omkopingsbeleid

In 2019 is de Tweede Kamer geïnformeerd over het nieuwe anti-omkopingsbeleid dat geldt voor alle regelingen waarvan Atradius DSB uitvoerder is. Het nieuwe beleid is mede tot stand gekomen naar aanleiding van de herziening van de 'Recommendation of the Council on Bribery and officially

supported export credits' in hetzelfde jaar. Bij implementatie is tevens besloten om na twee jaar het anti-omkopingsbeleid te evalueren. De start van deze beleids-evaluatie is uitgesteld tot medio 2021.

DGGF - Beleids-evaluatie

Atradius DSB biedt met het Dutch Good Growth Fund (DGGF) mogelijkheden voor de export van kapitaalgoederen naar ontwikkelingslanden wanneer financiering voor de afnemers moeilijk te realiseren is. Daarnaast heeft het DGGF nog twee sporen die worden uitgevoerd door RVO (investeringen van Nederlandse ondernemers in opkomende markten) en PWC/Triple Jump (financiering van lokaal mkb). Op verzoek van het ministerie van Buitenlandse Zaken is er in 2020 een beleids-evaluatie geweest voor DGGF. Deze evaluatie had betrekking op alle sporen van het DGGF en is gedaan door Itad, een extern consultancybureau. In de evaluatie is er gekeken naar de samenhang en de relevantie van het beleid, efficiëntie, effectiviteit, impact en duurzaamheid. Op basis hiervan zijn enkele aanbevelingen gedaan die onder meer betrekking hebben op de samenhang van de drie verschillende sporen, de revolverendheid van het fonds en het maximaliseren van de impact van het beschikbare kapitaal. Binnen Atradius DSB zal worden gekeken of en hoe mogelijke aanpassingen in het proces kunnen worden doorgevoerd in de toekomst.

DGGF - Technische assistentie

Voor het DGGF is ook Technische Assistentie beschikbaar. Technische Assistentie zorgt voor ondersteuning, bijv. middels externe advisering, in relatie tot de exporttransactie. Denk hierbij aan de ondersteuning aan de exporteur wanneer meer informatie nodig is, of de ondersteuning aan de afnemer, bijv. wanneer dit bijdraagt aan de verhoging van de ontwikkelingsrelevantie of verbetering van mvo-aspecten bij een project. In 2020 heeft Atradius DSB met enige regelmaat Technische Assistentie ingezet. Hierbij ging het bijvoorbeeld om de advisering van een nieuwe onderneming bij het opstellen van mvo-beleidsdocument aan de hand van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of om de ondersteuning van een afnemer om ervoor te zorgen dat het project aan de internationale mvo standaarden zal gaan voldoen. De inzet van Technische Assistentie is voor Atradius DSB een van de manieren waarop zij positief bijdraagt aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's)

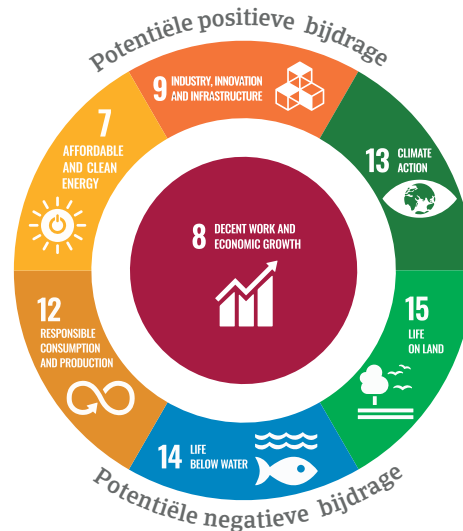
Onze potentiële bijdrage aan de SDG's in 2020

De Sustainable Development Goals, ofwel SDG's, zijn in 2015 vastgesteld door de Verenigde Naties als de 17 doelstellingen die gezamenlijk de mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030 belichamen. De SDG-agenda is inmiddels door vele overheden en bedrijven overgenomen als kader om hun eigen bijdrage aan een betere wereld te meten en te communiceren naar de buitenwereld. Het doel van de ekv is het mogelijk maken van exporttransacties die zonder verzekering door de staat niet tot stand zouden komen. De achterliggende reden is daarbij dat dergelijke exporttransacties een bijdrage leveren aan de Nederlandse economie en werkgelegenheid. Dit sluit aan bij SDG-8 (Waardig werk en economische groei). De ekv levert echter ook een bijdrage aan de internationale SDG-agenda. En wel in de ontvangende landen waar de Nederlandse exportproducten worden ingezet. Om deze reden is Atradius DSB in 2019 voor het eerst gestart met een rapportage over de

potentiële bijdrage van verzekerde transacties aan de verschillende SDG's. Hiervoor is gebruikt gemaakt van een gestandaardiseerde SDG mapping methodiek, ontwikkeld door Steward Redqueen Business Consultants op basis van wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door de Erasmus Universiteit⁴. Deze methodiek gaat uit van de veronderstelling dat een individuele economische activiteit – zowel positieve als negatieve – interacties met meerdere SDG's kan hebben. Hierbij worden op basis van de economisch activiteit maximaal vijf positieve en vijf negatieve SDG's per transactie aangemerkt. De resultaten zijn gebaseerd op literatuuronderzoek naar interacties in vergelijkbare sectoren. Dit betekent dus niet per se dat ze ook optreden bij de individuele verzekerde transacties.

In 2020 hebben we deze SDG mapping methodiek opnieuw toegepast op alle transacties waarvoor in dat jaar een polis is uitgereikt. De uitkomsten voor categorie A en B projecten zijn daarnaast apart geverifieerd en eventueel aangepast op basis van informatie op

projectniveau. Verder zijn alle duurzame energie projecten aanvullend gelabeld als een potentiële positieve bijdrage aan SDG-7 en SDG-13⁵. Op basis van het mandaat van de ekv om een bijdrage te leveren aan de Nederlandse economie en de SDG mapping ten aanzien van de potentiële ontwikkelingsbijdrage in het ontvangende land komen we voor 2020 tot de volgende kern-SDG's.

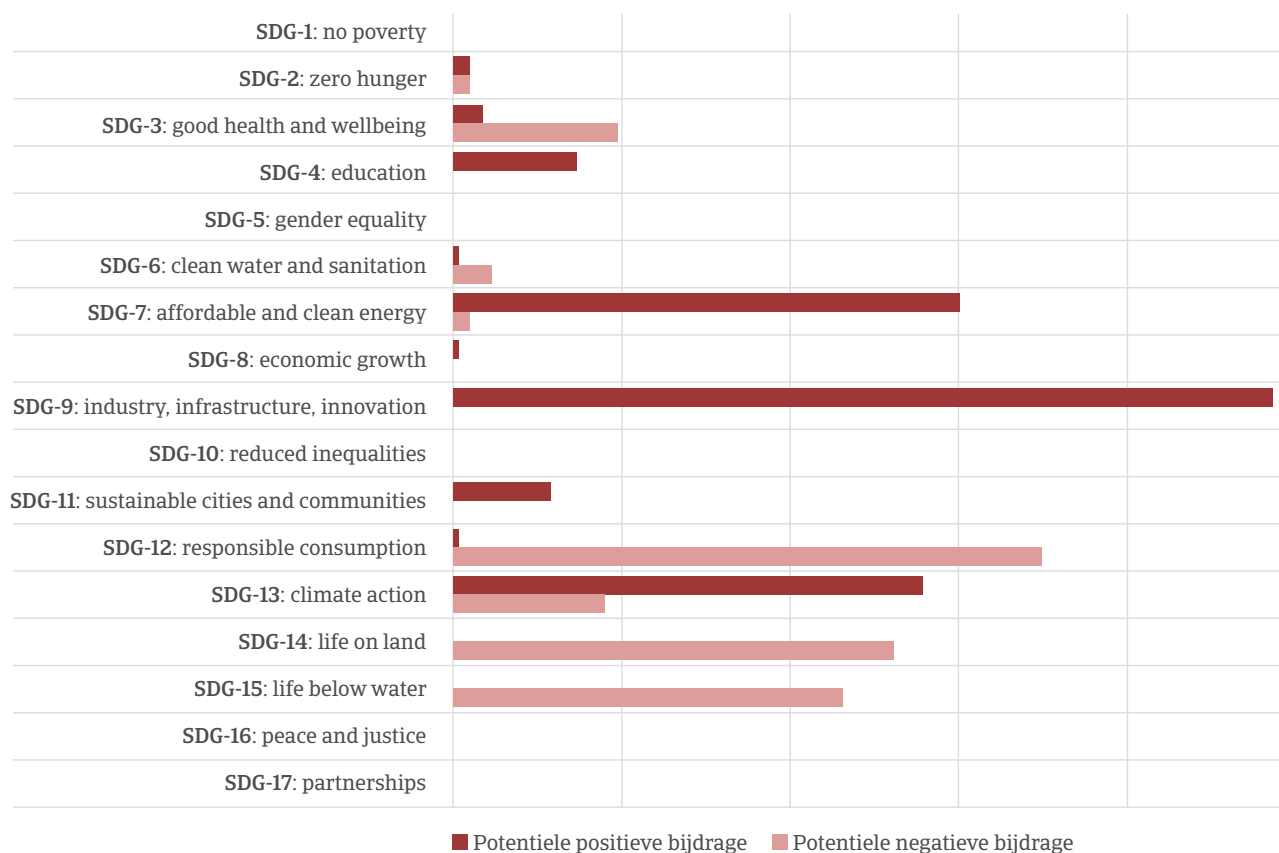
Kern-SDG's van de afgegeven polissen.

Bovenstaand figuur laat zien welke SDG's zijn toegekend aan de in 2020 verzekerde transacties, als potentiële bijdrage aan de ontwikkelingsdoelen. Het betreft hier maximaal vijf belangrijkste effecten op ontwikkeling in positieve zin, en maximaal vijf in negatieve zin. Dit gaat om directe effecten. Zo zijn SDG-1 (no poverty) en SDG-5 (gender equality) geen directe ontwikkelingsdoelen gebleken in de door ADSB ondersteunde projecten. Dat geldt ook voor SDG-10 (reduced inequality), SDG-16 (peace and justice) en SDG-17 (partnerships). Bij individuele transacties kan dit indirect wel het geval zijn.

⁴J.A. van Zanten, R. van Tulder. Towards nexus-based governance: defining interactions between economic activities and Sustainable Development Goals (SDG's). Int. J. Sustain. Dev. World Ecol. (2020), pp. 1-17

⁵De officiële NACE-codering zoals gebruikt voor dit onderzoek maakt geen onderscheid tussen de opwekking/distributie van fossiele energie en groene energie. Duurzame energieopwekking/-distributie krijgt daarom dezelfde positieve en negatieve potentiële bijdragen toegekend als fossiele opwekking/-distributie. De potentiële negatieve bijdragen die gerelateerd zijn fossiele energieopwekking (SDG-3, SDG-6, SDG-13) zijn komen te vervallen

SDG bijdrage op basis van het verzekerde volume van afgegeven polissen in 2020

Uit de resultaten springen vooral de potentiële positieve bijdragen aan SDG-7 (Affordable and Clean Energy) en SDG-9 (Industry, Innovation and Infrastructure) eruit. Deze blijken zowel in omvang als aantal transacties het grootst te zijn. Dit is overigens conform de verwachting. Zowel duurzame energieoplossingen als klimaatadaptatieprojecten dragen bij aan SDG-13 (Climate Action). De positieve bijdrage aan SDG-2 en SDG-4 wordt gevormd door de ontwikkelingsrelevantie van een specifiek agrarisch educatieproject (zie case).

Fatsoenlijke arbeidsomstandigheden zijn een randvoorwaarde voor het in verzekering nemen van een transactie en een vast onderdeel van de milieu en sociale due diligence die Atradius DSB uitvoert. Daarnaast dragen projecten vaak in algemene zin bij aan lokale werkgelegenheid en duurzame inclusieve economische groei. Directe arbeidsplaatsen gerelateerd aan een project of transactie als zodanig worden niet gemeten of in kaart gebracht door Atradius DSB. Dat is de reden waarom SDG-8 (Decent work & economic growth) slechts beperkt naar voren komt in de SDG-mapping methodiek.

SDG-12 (Responsible Consumption and Production), SDG-14 (Life on Land) en SDG-15 (Life on Below Water) zijn opvallend aanwezig als potentiële negatieve SDG-bijdrage. Dit is te verklaren door het industriële karakter van de sectoren waar de meeste onderliggende kapitaalgoederen en diensten voor worden ingezet. De methodiek die is gebruikt kent namelijk inherente negatieve impacts toe aan dergelijke SDG's indien het bijvoorbeeld de agrarische sector, de maakindustrie, energiesector of de constructiesector in de ontvangende landen betreft. Verder is de potentiële negatieve bijdrage relatief gelijk verspreid over SDG-6 (Clean Water and Sanitation), en SDG-13 (Climate Action) en is sprake van een beperkte potentiële negatieve bijdrage aan SDG-3 (Good Health and Well-being).

Overigens worden alle reguliere transacties onderworpen aan een milieu en sociale diligence waarbij negatieve effecten op projectniveau worden geadresseerd. Dat houdt in dat door een goed projectontwerp of juiste uitvoer de negatieve effecten zoveel mogelijk worden voorkómen, of verminderd, en als dit niet mogelijk is, worden gecompenseerd of gemitigeerd volgens internationale normen.

CASE – GREEN-2000 IN IVOORKUST

Voedselzekerheid, educatie en inclusieve economische groei

Green 2000, een Nederlandse dochter van een Israëliisch landbouwbedrijf, heeft een projectconcept ontwikkeld ten behoeve van kleine boeren in ontwikkelingslanden. Het combineert eigen landbouwtrainingscentra (ook wel Agricultural Services and Training Centers genoemd, afgekort ASTC's) van waaruit landbouwdiensten kunnen worden geleverd met het beheren van moderne commerciële landbouwprojecten van beperkte omvang om deze trainingscentra zelfvoorzienend te laten zijn. Daarnaast stimuleren de regionale trainingscentra boeren om zelf Community Production Units (CPU's) op te zetten, die ondersteund worden door de centra met verhuur van machines. Ook worden Agro Educational Kits voor basisscholen opgesteld. In Ivoorkust zal Green-2000 dit concept op vier verschillende locaties ontwikkelen. Het gaat hierbij om een viskwekerij voor tilapia in Korhogo, twee pluimveehouderijen in Kong en Guitry, en een champignon-teeltproject. Er is door Green-2000 een uitgebreid milieu- en sociaal managementsysteem opgezet om het detailontwerp, de planning en de projectuitvoer volgens internationale standaarden te laten verlopen.

De Agricultural Services and Training Centers hebben o.a. een werkplaats voor landbouwmachinediensten (inclusief tractoren, grondbewerkingsgereedschap, gewasbehandelingsapparatuur, oogstmachines en logistieke voertuigen), trainingsfaciliteiten, laboratoria, een demonstratieboerderij, kwekerijen, een winkel en een post-harvest faciliteit (inpakhuis). De boeren kunnen vakinhoudelijke trainingen krijgen of apparatuur huren voor hun gebruik of machinediensten van de ASTC afnemen tegen een eerlijke prijs.

De SDG mapping laat zien dat dit project een potentiële positieve bijdrage zal leveren aan SDG's 2, 4 en 8. Dit project investeert in rurale infrastructuur op het gebied van landbouwonderzoek en training en zal naar verwachting de agrarische productiviteit en inkomens van boeren verhogen, waarbij met name toegang tot kennis, technologie en middelen dit project interessant maken. Een gedetailleerde planning zorgt ervoor dat de projecten geschikt zijn voor de regio waar ze worden uitgevoerd, om kennis en technologie voor duurzame voedselproductiesystemen voor die specifieke regio te delen met de boerencoöperaties. Het is de verwachting dat het project hiermee een bijdrage zal leveren aan de voedselzekerheid. Agro Educational Kits voor op de basisscholen, de inhoudelijke trainingen van boeren en de begeleiding door het trainingscentrum van de coöperaties, dragen allen bij aan SDG-4, de toegang tot kwaliteitsonderwijs en het bevorderen van levenslang leren voor iedereen. De verwachting is dat dit project bijdraagt aan waardig werk en duurzame economische groei door technologische verbetering en innovatie van de agrarische sector in de verschillende regio's (SDG-8).

Met een goed milieu- en sociaal managementsysteem van het project en regelmatige monitoring door een onafhankelijke consultant worden negatieve effecten op andere SDG's voor zover mogelijk voorkomen.

Transparantie & klachtenmechanisme

Atradius DSB hecht grote waarde aan open communicatie en een transparante werkwijze richting onze belanghebbenden. Zo publiceren wij informatie over alle afgegeven polissen op onze website. Hierbij wordt per transactie gedetailleerd welke partijen betrokken zijn, om welk type verzekering het gaat en wat de risico-categorie is voor de mvo beoordeling. Ook worden bij de hoog-risicoprojecten de hoofdlijnen van de beoordeling weergegeven. Ondanks onze transparante manier van werken mag niet alle informatie gedeeld worden met derden om juridische- en vertrouwelijkheidsredenen. Welke informatie wel en niet publiek wordt gemaakt is nader beschreven in ons [transparantiebeleid](#).

In 2018 heeft Atradius DSB haar klachtenmechanisme herzien. Een klachtenmechanisme is bedoeld om onze producten, procedures en diensten te optimaliseren en, voor zover we invloed kunnen uitoefenen, om bij te dragen aan het voorkomen of adresseren van sociale- of milieukwesties bij de projecten die we ondersteunen. Ons klachtenmechanisme is te vinden op onze [website](#).

Hier staat ook een document dat richtlijnen bevat over het indienen van een klacht. In 2020 heeft Atradius DSB geen klachten ontvangen via het klachtenmechanisme. Eén klacht is momenteel nog in behandeling.

Klimaat

Vergroening is een van de prioriteiten van Atradius DSB. Naast dat de effecten van klimaatverandering een bedreiging vormen in de wereld, zien we tegelijkertijd dat dit ook veel kansen kan bieden voor het bedrijfsleven. We zien al in toenemende mate steeds meer aanvragen vanuit verschillende hoeken van het Nederlandse bedrijfsleven voor innovatieve en duurzame projecten. Met de introductie van het Groen Instrumentarium en het Groene Label stimuleren wij vergroening van de Nederlandse export.

Groen instrumentarium

Groene maatregelen, groen herstel
Atradius DSB wil zo veel mogelijk groene export stimuleren en zo ook zorgen dat het voor exporteurs en hun klanten mogelijk wordt om groener uit de crisis te komen. In 2020 introduceerden wij een aantal maatregelen die wat betreft beleid of

risicobereidheid net wat verder gaan om groene transacties in verzekering te nemen: het groene instrumentarium. Denk daarbij aan meer mogelijkheden voor start-ups en scale-ups die bezig zijn met groene innovaties en voor grote bedrijven die overgaan van bijvoorbeeld offshore olie en gas naar offshore windenergie. Juist ook voor

het mkb kan dit soort maatregelen hun export stimuleren. We zien dat het Groene Instrumentarium de eerste vruchten al afwerpt. Transacties die voorheen niet of moeilijk verzekeraar waren met de exportkredietverzekering, zijn nu met behulp van een van de maatregelen met nieuwe voorwaarden vaak wél verzekeraar.

Groen Instrumentarium in het kort

■ Ruimer Nederlands content beleid voor groene projectfinanciering (pf)

Dit betekent dat we een groter deel van de transactie kunnen verzekeren, waardoor sponsors en opdrachtgevers een extra prikkel hebben om Nederlandse bedrijven te contracteren. Verder kunnen we onder bepaalde voorwaarden tot 95% dekking bieden op groene pf-transacties in plaats van de gebruikelijke 70-90% dekking.

■ Versoepeling acceptatiecriteria voor kleine, groene transacties tot EUR 5 miljoen

Voor kleinere groene exporttransacties (tot EUR 5 miljoen) is de risicobereidheid hoger. Op deze manier kunnen meer kleine groene transacties verzekerd worden. In totaal is er als pilot EUR 50 miljoen beschikbaar voor deze transacties. Voorbeelden van kleine transacties zijn bijvoorbeeld off grid zonnepanelen of laadsystemen voor elektrische bussen.

■ Verbreding 'export' definitie voor groene transacties

Voor groene transacties wordt per transactie bekeken of er een bredere definitie van export toe te passen is. Het gaat hierbij over transacties van Nederlandse bedrijven met binnenlandse kopers, waarbij de goederen in eerste instantie ook worden ingezet in Nederland. De transactie zal wel een exportlink moeten hebben, of het exportpotentieel van het kapitaalgoed dient op de langere termijn aannemelijk te worden gemaakt.

Meer groene maatregelen in ontwikkeling

In 2020 is er ook gestart met werken aan een aanvullend pakket van maatregelen, waaronder de groene exportontwikkelingsgarantie, de uitbreiding van de dekking van de investeringsverzekering voor groene investeringen en uitbreiding van dekking van de reguliere ekv-instrumenten:

- Met de groene ontwikkelingsgarantie willen we bedrijven helpen om financiering aan te trekken voor investeringen en onderzoek die groene export stimuleren. Het gaat om (1) investeringen in de productiefaciliteit voor groene kapitaalgoederen; (2) onderzoek naar de ontwikkeling van groene kapitaalgoederen; en daarmee uiteindelijk (3) de productie van groene kapitaalgoederen. Deze maatregel kan worden ingezet voor kleine en grote investeringen op het gebied van vergroening waar op dit moment nog geen concrete exporttransactie aan ten grondslag ligt, maar waarbij het investeringsplan aantoont dat op den duur groene export wordt gestimuleerd. Met deze maatregel wordt naast groene export ook groene innovatie gestimuleerd.

- De investeringsverzekering heeft als doel het verzekeren van politieke risico's die komen kijken bij investeringen in het buitenland. Om vergroening verder te bevorderen zullen de voorwaarden van de verzekering versoepeld worden, denk daarbij aan het loslaten van een maximaal investeringsbedrag of het aanpassen van gedekte percentages en maximale looptijden. Op die manier komen meer investeringen in aanmerking voor dekking.

- Onder de huidige internationale afspraken (o.a. de Arrangement) is enige ruimte om de dekking die het ekv-instrumentarium biedt voor groene transacties te verbeteren. Denk daarbij aan looptijden, betalingsprofielen en premies. Door het verbeteren van de dekkingvoorwaarden van reguliere ekv-instrumenten voor groene exporttransacties kunnen groene exportgoederen en diensten aantrekkelijker worden ten opzichte van hun niet-groene alternatief.

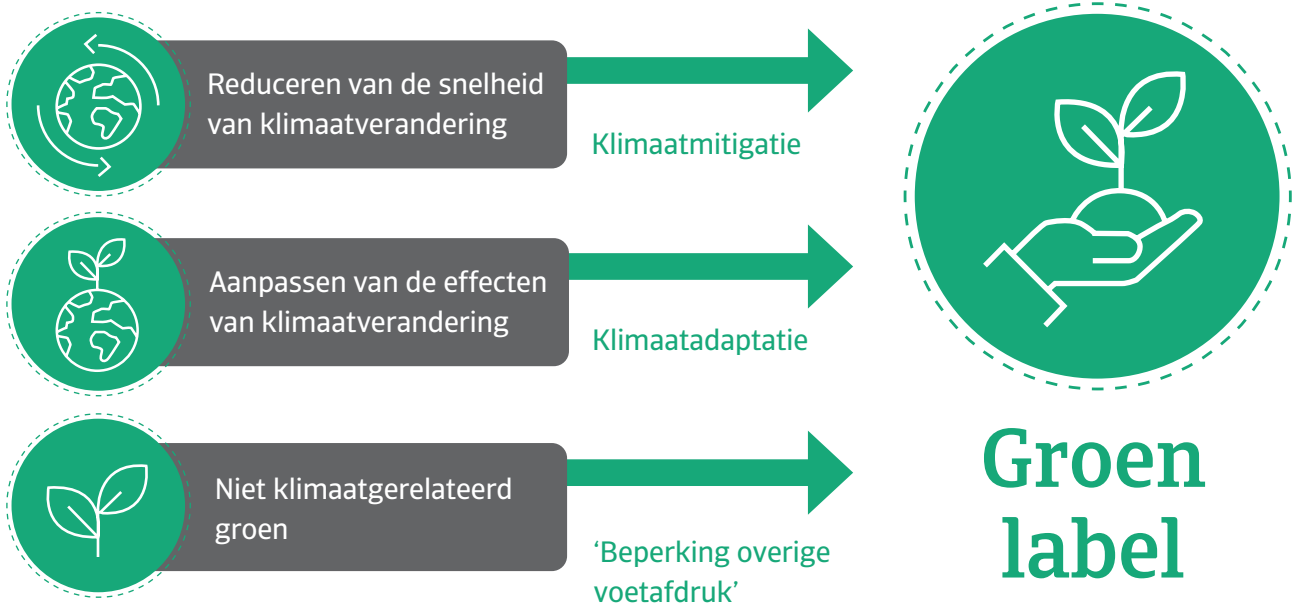
Over de aanvullende onderdelen van het Groene Instrumentarium verwachten we in de loop van 2021 meer te kunnen vertellen.

Het Groene label

In 2020 heeft Atradius DSB een groene taxonomie ontwikkeld, het zogenaamde 'Groene Label'. De methodiek stelt ons in staat om vast te stellen of een transactie als groen kan worden aangemerkt. Indien een groenlabel wordt toegekend kan een exporteur of bank in aanmerking komen voor de vergroeningsregelingen (zie Groen Instrumentarium). Daarnaast kan met het labelen van groene transacties de vergroening van de exportkredietverzekering in kaart worden gebracht zodat we dit kunnen meten en rapporteren.

Transacties worden als ‘groen’ gelabeld als deze substantieel bijdragen aan het reduceren van de snelheid van klimaatverandering (klimaatmitigatie) of het aanpassen aan de effecten van klimaatverandering (klimaatadaptatie).

Klimaatmitigatie bestaat uit activiteiten die bijdragen aan het vermijden of beperken van broeikasgasemissies. Je kunt denken aan duurzame energievoorzieningen, de inzet van elektrische voer- en vaartuigen, klimaatslimme landbouw of projecten die leiden tot een substantieel efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Bij **klimaatadaptatie** gaat het juist om projecten die de kwetsbaarheid voor klimaatverandering aanpakken door aanpassingen te doen aan de leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan bescherming tegen zeespiegelstijging middels oplossingen in de waterbouw. Daarnaast is er een derde categorie van niet-klimaat gerelateerd groen. Deze

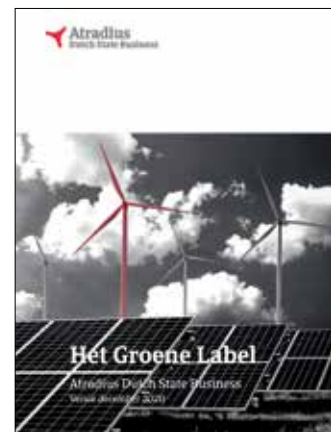
omvat de activiteiten die niet rechtstreeks gericht zijn op de beperking van of aanpassing aan de klimaatverandering, maar wel een positief effect hebben op het milieu en verder gaan dan de lokale wettelijke vereisten, zoals slimme manieren van afvalbeheer en hergebruik en het duurzaam gebruik van water.

De definities van het Groene Label sluiten aan bij de gangbare definitie zoals gebruikt door International Finance Corporation (IFC) en op de IFC afgestemde ‘sustainability bonds framework’ van de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO). Het Groene Label sluit ook goed aan op de zes milieudoelstellingen van de EU Taxonomie voor Duurzame Activiteiten⁶.

Voor rapportagedoeleinden heeft Atradius DSB de definitie groen verder verfijnd door de categorieën onder te

verdelen in tinten groen: licht, middel en donkergroen⁷. Door groene projecten te differentiëren kan Atradius DSB op termijn inzicht geven op welke wijze de ekv-portefeuille in positieve zin bijdraagt aan de vergroening van de Nederlandse export.

De brochure ‘Het Groene Label’ is beschikbaar in het Nederlands en Engels en is te vinden op onze [website](#).

⁶ De EU werkt aan het verder verscherpen van de klimaatdoelstellingen en heeft een taxonomie gemaakt om duurzame investeringen te identificeren en stimuleren. De zes milieudoelstellingen van de EU Taxonomie omvatten: klimaatmitigatie, klimaatadaptatie, vervuilingpreventie, bescherming van ecosystemen, duurzaam gebruik van water en maritieme hulpbronnen en transitie naar circulaire economie.

⁷ De tinten groen zijn een voortvloeisel uit de ‘shades of green’ van CICERO, een non-profit onderzoeksinstituut dat gespecialiseerd is in klimaat- en milieuwetenschap.

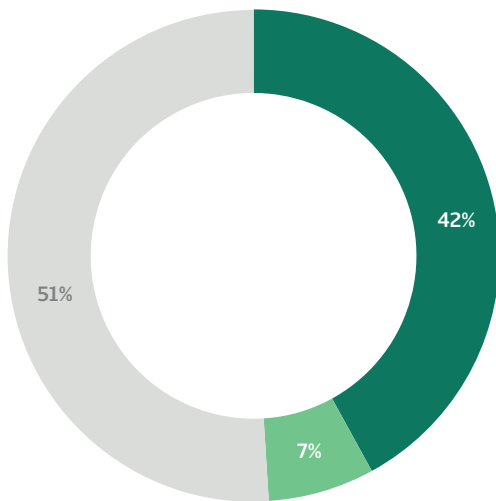
Hoe groen was 2020?

In 2020 zijn 14 groene transacties in verzekering genomen. Denk hierbij aan de offgrid solar systemen van mkb-bedrijven zoals Rural Spark of Independent Energy of de ontwikkeling van duurzame energieprojecten onder

Climate Investor One. Verder zagen we de levering van hybride schepen aan Canada (zie Damen case), zandsuppletieprojecten in Roemenië (klimaatadaptatie), de levering van een zogenaamde Floating Oil Recovery Unit om efficiënt olie op te ruimen van het waterop-

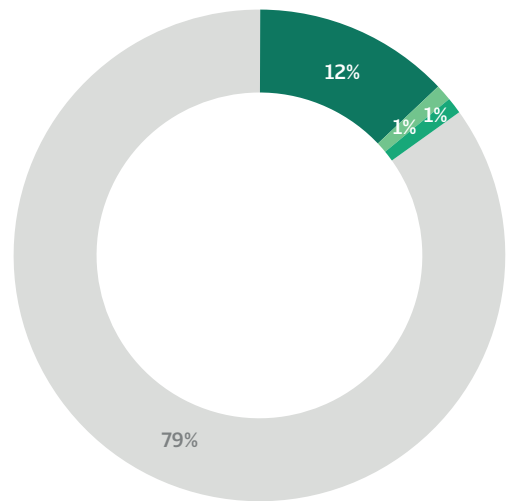
pervlak (lichtgroen) en de bouw van een groot windmolenpark in Taiwan. Dit laatste project zorgde ervoor dat een aanzienlijk deel van het volume (commitment) in 2020 als groen is aangemerkt.

Groene transacties 2020 o.b.v transactievolume (MS)

■ Donkergroen
■ Middelgroen
■ Overige

Groene transacties 2020 o.b.v transactieaantallen

■ Donkergroen
■ Middelgroen
■ Lichtgroen
■ Overige

*Gebaseerd op afgegeven polissen voor 2020, exclusief koersrisicoverzekering, zelfstandige contragaranties en OOM-omzet polissen

Fossiele transacties in de portefeuille

A photograph of a charging station for electric buses. The scene is captured from a low angle, looking down a long, covered aisle. On the left, a row of blue charging stations stands, each with a thick orange charging cable hanging from it. On the right, a row of blue electric buses is parked, with their charging ports open and orange cables plugged in. The perspective leads the eye towards the end of the aisle, where more buses and greenery are visible in the background. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

Klimaat is één van de focusthema's voor Atradius DSB. Naast het vergroenen van de portefeuille betekent dit ook aandacht voor de mate waarin we transacties binnen de fossiele waardeketen ondersteunen. Hier willen wij ook graag transparant over zijn. In oktober 2020 is een onafhankelijke consultant aangesteld om samen met Atradius DSB een meetmethodiek te ontwikkelen en zo meer inzicht te krijgen in het fossiele aandeel van de verzekeringsportefeuille.

Afbouw ekv steun aan fossiele transacties

In 2020 heeft het Kabinet toegezegd de exportkredietverzekering in lijn te willen brengen met de Overeenkomst van Parijs. Dit betekent naast het stimuleren van groene transacties, juist ook het uitfaseren van de ekv steun aan fossiele transacties. Staatsecretaris Vijlbrief zegde aan de Tweede Kamer toe om scenario's voor een afbouwpad te gaan verkennen. In 2021 zal hier meer over bekend worden gemaakt.

De methodiek hanteert een classificatie- en differentiatieproces waarbij polissen en dekkingstoezeggingen worden ingedeeld in verschillende waardeketens voor de drie fossiele brandstoftypes (kolen, olie en/of gas) en naar hun plaats in de waardeketen op basis van het project of de inzet van de transactie. Op basis van het brandstoftype kan vervolgens worden gedifferentieerd naar de potentiële mate van bijdrage aan het broeikaseffect:

Een fossiel-gerelateerde transactie die onderdeel is van de 'fossiele waardeketen kolen' wordt geclassificeerd als een transactie met een zware potentiële bijdrage aan klimaatverandering

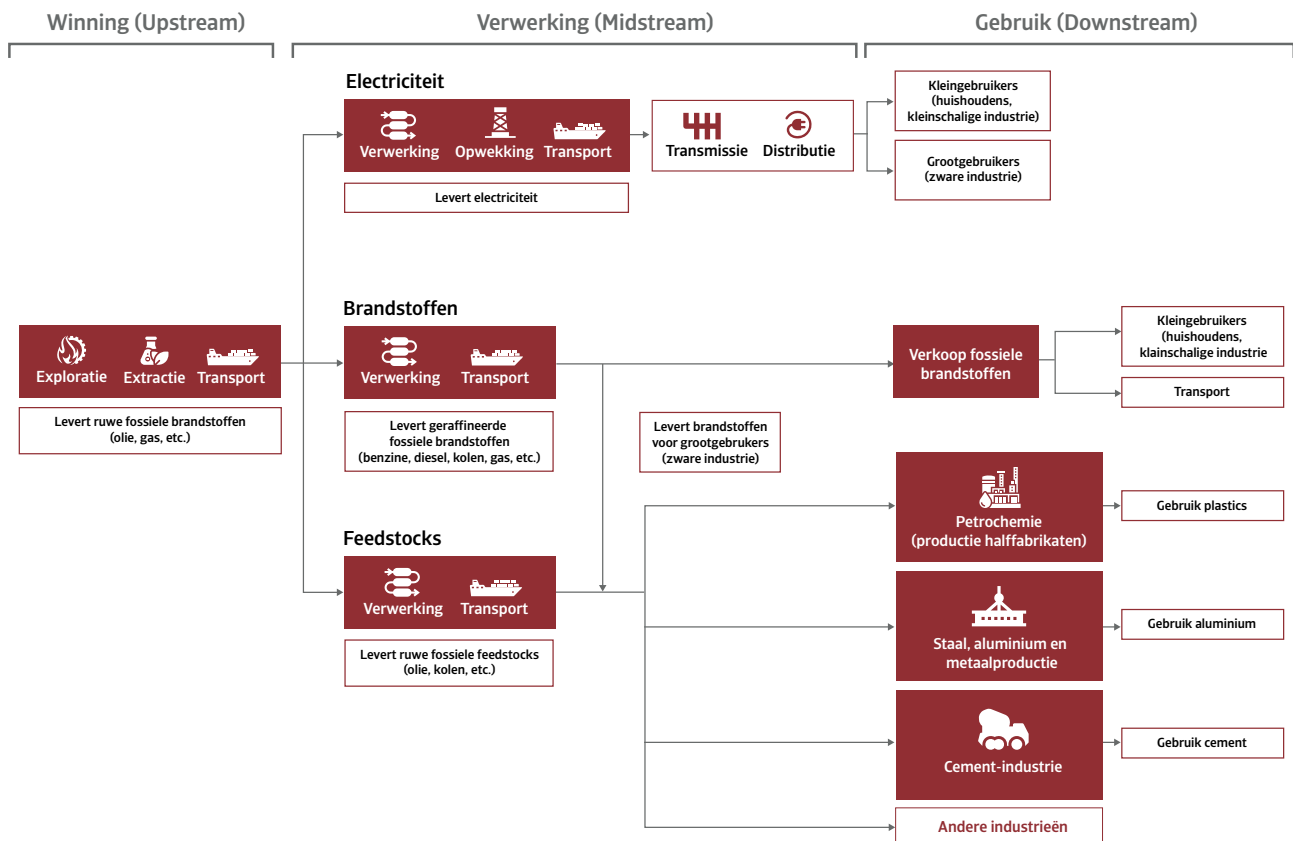
Een fossiel-gerelateerde die onderdeel is van de 'fossiele waardeketen olie' wordt geclassificeerd als een middelzware potentiële bijdrage aan klimaatverandering

Een fossiel-gerelateerde die onderdeel is van de 'fossiele waardeketen gas' wordt geclassificeerd als een matige potentiële bijdrage aan klimaatverandering

Binnen de fossiele waardeketen kan onderscheid worden gemaakt tussen drie fasen: de winningsfase (upstream), verwerkingsfase (midstream) en de gebruiksfase (downstream). Upstream omvat activiteiten om ruwe grondstoffen te winnen en aan te leveren aan de verwerkingseenheden.

Het gaat om de exploratie en winning van olie, kolen en gas, tot en met het vervoer van deze ruwe producten naar de verwerkingsinstallaties. De midstream productie betreft alle activiteiten voor de verwerking van ruwe grondstoffen tot geraffineerde fossiele brandstoffen, elektriciteit en

fossiele feedstocks, tot en met het vervoer in bulk van deze geraffineerde fossiele producten naar de gebruikers of distributeurs. De downstream activiteiten betreffen het eindgebruik, door de brandstoffen ofwel te verbranden danwel in te zetten als feedstock.

Bovenstaand figuur bevat een (gesimplificeerd) overzicht van de fossiele waardeketens, en de verschillende onderdelen die als fossiel worden geclassificeerd (geel gearceerd). De meetmethodiek classificeert een transactie als fossiel-gerelateerde transactie als volgt: “Een fossiel-gerelateerde transactie draagt potentieel bij aan (ofwel: faciliteert) één of meerdere onderdelen van de fossiele waardeketens van minstens één van de drie fossiele brandstoffen en feedstocks, te weten olie, kolen en gas.”

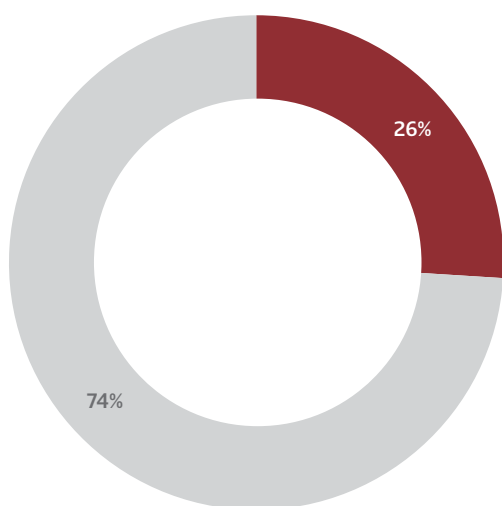
Hoe fossiel is de portefeuille?

Op basis van de methodiek is inzichtelijk gemaakt welke transacties in de portefeuille gerelateerd zijn aan de fossiele waardeketen. Uitgangspunt van de analyse is de totale verzekeringsportefeuille (t/m 31-12-2020) voor de ekv met een omvang van € 18,5 miljard aan netto reëel obligo. Voor deze analyse

zijn in totaal 527 polissen en 120 dekkingstoezeggingen geïdentificeerd. De portefeuilleanalyse is gebaseerd op afgegeven polissen en dekkingstoezeggingen (DT's). Zowel de data op basis van volume als het aantal transacties zijn naast elkaar gezet. Onderstaand figuur laat zien dat 26% van het volume (percentage van het totaal

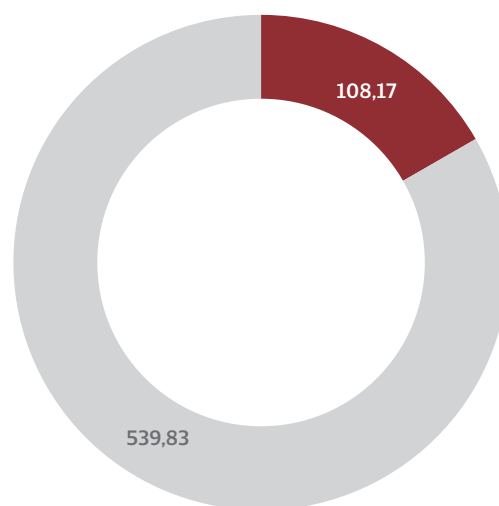
in verzekering genomen bedrag) fossiel gerelateerd is en dat 17% van het aantal afgegeven polissen en DT's fossiel gerelateerd zijn. Het verschil tussen beiden is te verklaren doordat het grootste gedeelte van het uitstaand fossiel gerelateerde obligo bestaat uit transacties met een relatief groot verzekerde volumes.

Polissen en DTs in volume (ms)

■ Niet fossiel ■ Fossiel

Polissen en DTs in aantallen (ms)

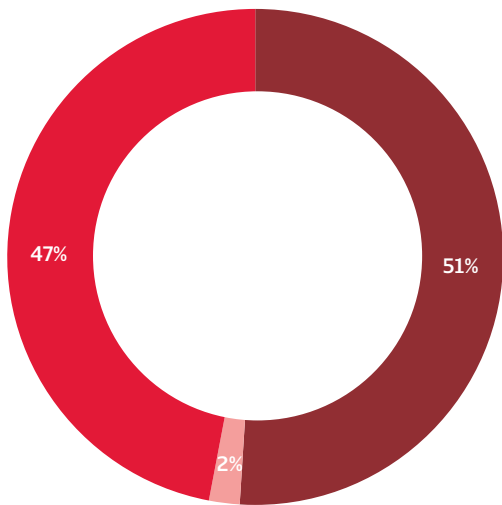
■ Niet fossiel ■ Fossiel

Kolen, olie of gas

Onderstaand figuur laat zien dat iets meer dan de helft van het verzekerde en toegezegde volume (51%) van de fossiel-gerelateerde transacties aan gas is te koppelen en 47% aan olie. Van 2% van het verzekerde volume fossiel-gerelateerde transacties is niet vast te stellen of deze bijdraagt aan gas of olie, of wellicht aan beide. Dit betreft dan bijvoorbeeld schepen die ingezet worden door een afnemer in de "olie- en gasindustrie". Er is één transactie van beperkte omvang die te relateren is aan de kolen waardeketen.

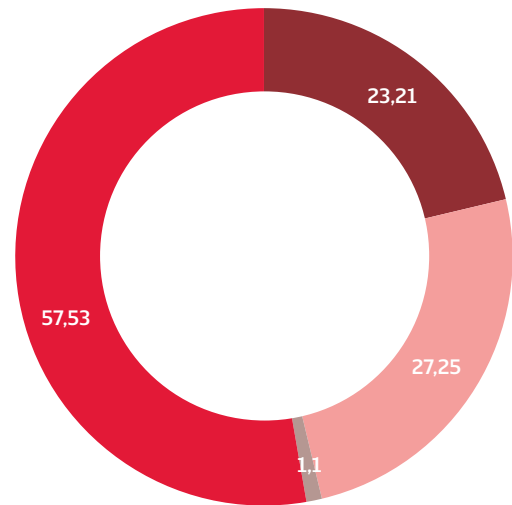

Polissen en DTs fossiel naar soort (ms)

■ Olie ■ Gas ■ Olie en/of gas

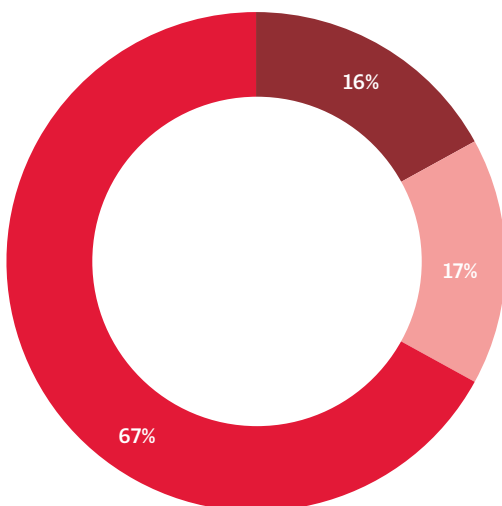
Polissen en DTs in aantallen (ms)

■ Kolen ■ Olie ■ Gas ■ Olie en/of gas

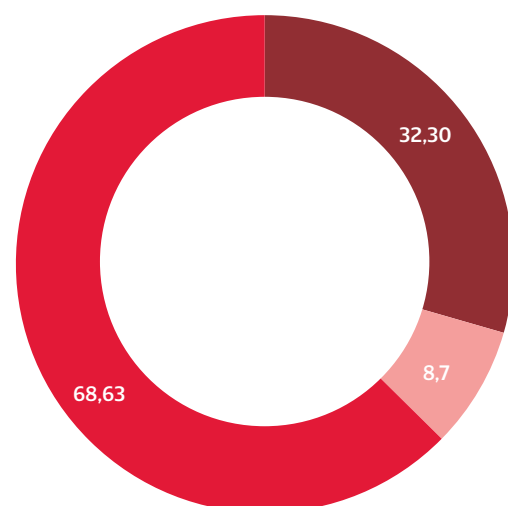
Onderstaand figuur laat zien waar in de keten de fossiel-gerelateerde transacties zich bevinden. Het zwaartepunt van het verzekerde en toegezegde volume (67%) ligt binnen het upstream gedeelte van de keten. In het upstream gedeelte zit een aantal grote projectfinancieringstransacties en een aantal omvangrijke scheepstransacties gerelateerd aan de olie en gassector.

Polissen en DTs plek in de keten (ms)

■ Upstream ■ Downstream ■ Midstream

Polissen en DTs plek in keten (aantallen)

■ Upstream ■ Downstream ■ Midstream

Klimaat gerelateerde rapportage

Met de meetmethodiek fossiel zijn de eerste stappen gezet om meer inzicht te krijgen in het fossiele aandeel van de verzekeringsportefeuille. In 2021 zal de methodiek verder worden uitgewerkt en ingebed binnen onze organisatie om de ontwikkelingen op fossiel kunnen goed te kunnen blijven volgen en hierover te kunnen rapporteren. Het doel is uiteindelijk om te komen tot een klimaat-gerelateerde rapportage voor zowel het groene als het fossiele aandeel van de jaarlijks ondersteunde transacties.

CASE – DAMEN SHIPYARDS LEVERT HYBRIDE RORO SCHEPEN AAN CANADA

Damen Shipyards Group is één van de grotere klanten van Atradius DSB en verzekert daar al meer dan 40 jaar haar transacties. Ze produceren jaarlijks gemiddeld 175 schepen met zo'n 12.000 werknemers wereldwijd, waarvan 3.500 in Nederland. Het Nederlandse hoofdkantoor bevindt zich in Gorinchem. Ze hebben werven in 20 landen wereldwijd. Damen bouwt allerlei verschillende type schepen in verschillende sectoren om daarmee impact van economische cycli te dempen. Bovendien heeft Damen standaardisatie en voorraadbouw in hoge mate ontwikkeld. Het grote voordeel daarvan is dat schepen relatief snel geleverd kunnen worden. Het gaat om sleepboten, ferries, offshore schepen en alles wat daar tussen zit.

De transactie betreft een vervangings-investering van een tweetal Roll on Roll off (RoRo) schepen aan debiteur Seaspan. Seaspan is een bedrijf met een lange historie en ruime ervaring in vervoer over water en is een strategisch partner van de Canadese overheid met als doel de modernisering van de

Canadese vloot. Ten behoeve van dit overheidsprogramma, genaamd National Shipbuilding, richt Seaspan zich op het ontwerp en de bouw van zogenaamde non-combat vessels.

Deze nieuwe schepen dienen ter vervanging van een tweetal verouderde schepen (43 en 53 jaar oud) die thans voor het RoRo-transport worden gebruikt. Deze bestaande schepen voldoen niet aan de meest recente milieueisen. De nieuwe LNG Battery hybrid schepen voldoen wel aan deze eisen. Ze maken gebruik van LNG en kunnen terugvallen op batterijen. De schepen zullen gaan varen tussen Vancouver Island en het vaste land. Voor deze route beschikt Seaspan al over twee hybride schepen die LNG als brandstof hebben. Sinds ze die in gebruik hebben genomen is de hoeveelheid broeikasgassenuitstoot significant afgenomen. In aanvulling hierop zijn de twee schepen bij Damen besteld in 2019 en die zullen in de loop van 2021 geleverd worden. Kortom, de twee nieuwe schepen zullen bijdragen aan verdere afname

van de uitstoot van broeikasgassen.

Damen heeft al meerdere hybride sleepboten en ferries geleverd. Momenteel bouwt Damen 40 LNG aangedreven binnenschepen voor transport in Europa. Afhankelijk van het vaarprofiel van het schip en de aanwezige infrastructuur bouwt Damen volledig elektrische sleepboten en ferries.

Er is bij reders en overheden veel interesse in meer duurzame transportmiddelen. Helaas ontbreken bij veel organisaties de financiële mogelijkheden om te investeren in een nieuw schip. De prijs voor een duurzaam schip zoals een hybride schip, ligt gemiddeld tussen de 25 en 30% hoger. Hoewel bedrijven graag willen, ligt de drempel hoog. Daarnaast is het gebrek aan eigen vermogen, voldoende zekerheid over de marktrisico's en toegang tot financiering uitdagend. Zodoende kan de exportkredietverzekering een rol spelen om transport over water te vergroenen.

De impact van Covid-19

De coronacrisis in Nederland is een gevolg van de infectieziekte Covid-19 die sinds maart 2020 als pandemie wordt erkend. Niet alleen in Nederland, maar vrijwel overal ter wereld werd de economie hard geraakt. Niet-noodzakelijke reizen naar het buitenland werden met klem afgeraden en dit had uiteraard ook voor exporteurs ingrijpende gevolgen.

Crisismaatregelen ter ondersteuning van de export

Om exporteurs van kapitaalgoederen en diensten of aannemers en ingenieurs die internationaal opereren, tijdens de Corona crisis te ondersteunen werd er een tijdelijk pakket met speciale maatregelen op het gebied van de exportkredietverzekering samengesteld. Dit pakket is tot stand gekomen na overleg met ondernemers en de Nederlandse overheid.

Een groot deel van het pakket wordt voorsnog aangeboden tot 31 december 2021 en bestaat uit verschillende maatregelen in drie verschillende categorieën.

Het verruimen van bepaalde voorwaarden:

- Het mogelijk maken van dekking op kortlopende exportkredieten
- Het in verzekering nemen van indirecte exporttransacties
- Het verruimen van ons landenbeleid en landenplafonds
- Het verhogen van het gedekte percentage op zelfstandige contra-garanties en werkkapitaaldekkingen
- Laten vervallen van de aanbetalingsvereiste bij contract van 5%

Processen versnellen

- Fast track goedkeuringsproces - Voor evident spoedeisende zaken als gevolg van de Corona crisis kunnen exporteurs gebruik maken van een fast track goedkeuringsproces.

Aanvullende regeling Dutch Trade & Investment Fund (DTIF)

- Het verstrekken van werkkapitaal onder DTIF

Gevolgen voor de portfolio

In 2020 is de impact als gevolg van de Covid-19 uitbraak voor de portefeuille beperkt gebleven. Er is in vergelijking met voorgaande jaren wel een toename van dreigende schades omdat diverse debiteuren door de Covid-19 crisis niet konden voldoen aan hun betalingsverplichtingen. Met de meeste van deze debiteuren zijn afspraken gemaakt over uitstel van betaling. Desondanks wordt verwacht dat door de Covid-19 crisis de komende jaren de uitgekeerde schade zal toenemen.

Club van Parijs en Covid-19

De Club van Parijs is een internationale groep van overheidscrediteuren die gecoördineerd duurzame oplossingen proberen te zoeken voor betalingsmoeilijkheden van overheden met schuldproblematiek. De crediteuren van de Club van Parijs kunnen besluiten om gezamenlijk een schuldenregeling te treffen met deze overheden.

De publieke schulden van een land kunnen bestaan uit schulden aan multilaterale instellingen, schuld aan private partijen en schuld aan overheden van andere landen. Alleen de laatste categorie valt onder het mandaat van de Club van Parijs. Hieronder vallen dus ook de kredietverzekerde vorderingen op overheden verzekerd door de Nederlandse staat.

In maart 2020 heeft de Club van Parijs, in samenwerking met de G20, vanwege de Covid-19 crisis, het Debt Service Suspension Initiative (DSSI) ingevoerd. DSSI is een regeling die moet zorgen voor liquiditeitsruimte voor de armste

debiteurenlanden. Om de impact van de crisis voor te zijn is de DSSI ontzettend snel opgetuigd, met instemming van alle leden van de Club en de G20. Deze regeling is alleen van toepassing op de directe bilaterale overheidsleningen en zogenaamde Previously Rescheduled Debt (eerder in de Club geregelde schuld) en houdt in dat alle rente- en hoofdsombedragen (de debt service) vervallend in het 3e en 4e kwartaal van 2020 worden uitgesteld. Inmiddels is de DSSI verlengd tot 31 december 2021. Van de 77 debiteurenlanden, die onder het DSSI vallen, zijn er ongeveer 40 die gevraagd hebben of zij gebruik kunnen maken van deze regeling.

Voor Nederland zijn de gevolgen van het uitstel tot nu toe beperkt. Het gaat slechts om vier landen, namelijk Angola, Pakistan, Jemen en Myanmar, waarbij de totale debt service die wordt uitgesteld USD 8,4 mln. bedraagt. Indien de debt service tot en met juni 2021 wordt meegenomen komt daar nog USD 4 miljoen bij.

CASE – VERSNELD GOEDKEURINGS- PROCES ZORGT VOOR SUPPORT BIJ PHILIPS HEALTHCARE

De afgelopen jaren heeft Philips zich ontwikkeld tot een digitaal gezondheids- en welzijnsbedrijf, dat zich heeft getransformeerd tot een gerichte wereldwijde leider op het gebied van gezondheidstechnologie, met een breed portfolio aan oplossingen. De afgelopen jaren heeft Philips voor het structureren van financieringsoplossingen uitgebreid gebruik gemaakt van het exportkredietverzekeringsproduct voor diverse gezondheidszorgtransacties in verschillende landen wereldwijd. In 2020 heeft Philips 12 transacties verspreid over de hele wereld verzekerd bij Atradius DSB.

Keshava Lal, Global Head for Project Development and Structured Finance bij Philips Capital: “Covid-19 heeft op de een of andere manier wel invloed gehad op iedereen in de wereld - Philips is hierop zeker geen uitzondering.

De gevolgen van de pandemie zijn tweeledig, aangezien we in zowel in de gezondheidszorgsystemen als in de persoonlijke gezondheidsruimte actief zijn. Het is erg fijn om te zien dat we een belangrijke rol konden spelen door wereldwijd ondersteuning te geven aan zorgverleners en patiënten. De meest noodzakelijke oplossingen uit ons uitgebreide healthtech-productportfolio zijn monitors voor de vitale functies van patiënten, draagbare ventilatoren en medische verbruiksartikelen voor niet-invasieve en invasieve beademing voor de behandeling van een breed scala aan aandoeningen van de luchtwegen.

De maatregelen die Atradius DSB heeft genomen, zoals de dekking van kortlopende exportkredieten, de uitbreiding van het landenbeleid en landenplafonds, en de flexibiliteit met betrekking

tot de vereiste aanbatalingen, zijn voor Philips cruciaal geweest om onze eindklanten te ondersteunen bij de toegang tot noodzakelijke Health-tech oplossingen en deals te sluiten in verschillende moeilijke markten in een moeilijke en ongekende situatie. Hierdoor is essentiële gezondheidszorgapparatuur voor de behandeling en diagnose van Covid-19-patiënten toegankelijk geworden voor zorgverleners over de hele wereld.

Vooraf het versnelde goedkeuringsproces is voor ons en onze klanten een nuttige maatregel geweest. Zo hadden we in dringende gevallen een snelle besluitvorming nodig. Bij Philips waren we zeer tevreden over de uitvoering van het versnelde goedkeuringsproces en we blijven het zo lang mogelijk gebruiken wanneer onze klanten het nodig hebben.”

Samenwerking en overleg

Samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven, strategische partners en het maatschappelijk middenveld

Rijkscommissie

De Rijkscommissie voor export-, import-, en investeringsgaranties (“de Rijkscommissie”) is een belangrijk overlegorgaan tussen de overheid en het bedrijfsleven ingesteld door de minister van Financiën. Atradius DSB maakt deel van deze commissie. In 2020 is de Rijkscommissie twee keer bij elkaar gekomen. Ook deze bijeenkomsten stonden in 2020 voor een groot gedeelte in het teken van updates rondom de maatregelen die de ministeries en Atradius DSB in het kader van de coronacrisis hebben getroffen, zoals bijvoorbeeld de dekking op kortlopende kredieten, dekking op indirecte export en een ‘fast-track’ procedure voor corona gerichte aanvragen. Hiernaast stonden ook andere onderwerpen op de agenda met grote relevantie voor exporterend Nederland, zoals de oprichting van Invest International en de Nederlandse inzet binnen het internationale overleg met betrekking tot de modernisering van de Arrangement.

Samenwerking met strategische partners

Atradius DSB onderhoudt een breed netwerk van handel en investering faciliterende partners. Dit zijn onder anderen de commerciële banken, FMO, sector en brancheorganisaties en andere uitvoeringsorganisaties in Nederland. Zo hebben wij in december een sessie georganiseerd in samenwerking met het NWP, het Nederlandse Water Partnership, om de ekv onder de aandacht te brengen van bedrijven in de watersector.

Ook is er regelmatig overleg met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), onder andere met betrekking tot de uitvoering van het Dutch

Good Growth Fund (DGGF) en het Dutch Trade & Investment Fund (DTIF). Atradius DSB neemt ook regelmatig deel aan (virtuele) handelsmissies georganiseerd door RVO.

Atradius DSB onderhoudt contact met het Nationaal Contact Punt OESO-richtlijnen (NCP). Wij nemen deel aan de stakeholderbijeenkomsten die het NCP organiseert en wij volgen hun publicaties.

Non-gouvernementele organisaties

Tot slot voeren we regelmatig gesprekken met non-gouvernementele organisaties (ngo's). Dit kan zowel een beleidsaspect betreffen of gaan over een specifiek project. Afgelopen jaar hebben we onder meer op ad-hoc-basis contact

gehad met verschillende nationale ngo's, evenals ngo's uit andere landen. Er zijn een aantal sessies geweest met een drietal ngo's, een aantal exporteurs en VNO-NCW waar de vergroeningsagenda en ambities van alle betrokken partijen besproken is. De jaarlijkse ekv stakeholdermeeting was door de coronacrisis uitgesteld en heeft uiteindelijk digitaal plaatsgevonden in februari 2021. De discussies over vergroening maar ook over het afbouwen van ekv steun aan fossiel zijn volop gaande en wij proberen bij te dragen aan een goede inventarisatie van de denkrichtingen en overwegingen van de verschillende stakeholders om deze mee te kunnen geven aan een volgend kabinet.

Internationaal overleg

Atradius DSB werkt als uitvoerder van de Nederlandse exportkredietverzekeringsfaciliteit samen met verschillende buitenlandse exportkredietverzekeraars, bijvoorbeeld om gezamenlijk transacties of projecten te kunnen verzekeren. Ook is Atradius DSB veelvuldig betrokken bij internationaal overleg. Dat betreft onder meer multilateraal overleg in OESO- en EU-verband. Atradius DSB ondersteunt de Nederlandse staat bij haar inzet en standpuntvorming bij deze internationale onderhandelingen. In 2020 is de basis gelegd voor onderhandelingen over de modernisering van de internationale regels die gelden voor publieke exportfinanciering.

Nederland is als relatief klein land dat sterk op export gericht is gebaat bij duidelijke regels op het gebied van handelsondersteuning die goed worden nageleefd. Die regels zijn er voor het verlenen of verzekeren van exportkredieten in de vorm van de zogeheten 'Arrangement on officially supported export credit'. In het kort aangeduid als de 'Arrangement'. Om twee redenen staan die regels en de naleving ervan onder druk. Ten eerste ervaren westerse landen in toenemende mate concurrentie uit landen – met name China maar bijvoorbeeld ook India – die geen deelnemer of 'Participant' zijn van de 'Arrangement en waarvan het sterke vermoeden bestaat dat ze deze regels niet (altijd of helemaal) naleven. Ten tweede geldt ook voor landen die wel Participant zijn bij de Arrangement dat ze met steun in andere vormen, zoals ontwikkelingssamenwerking of zogeheten investeringsleningen, het

gelijke speelveld onder druk zetten.

De afgelopen jaren is getracht in de zogeheten International Working Group (IWG) met landen die niet zijn aangesloten bij de Arrangement tot nieuwe afspraken te komen. In 2020 heeft een aantal van de deelnemers aan dit overleg, waaronder de EU, helaas moeten besluiten om de onderhandelingen stil te leggen. De reden hiervoor was het gebrek aan overeenstemming op een aantal kernprincipes voor nieuwe internationale regels. Zo bestond met name met China een verschil van inzicht over het bieden van transparantie over de exportfinancieringsvoorwaarden van transacties. Na een jaar zal worden bekeken of er nieuw commitment is dat het zinvol maakt de gesprekken te hervatten.

De aandacht in de discussies tussen de Participanten is daarmee verschoven naar het opnieuw bekijken van de regels die zijn afgesproken. Met name vanuit de EU – de enige Participant voor wie de regels uit de Arrangement, formeel een herenakkoord, juridisch bindend zijn door vastlegging in een EU-Verordening – wordt de discussie op gang gebracht over een modernisering van de regels. Daarbij valt te denken aan de regels rond maximale looptijd, lineaire (volledige) aflossing, aanbetalingen en het startpunt krediet. Deze regels zijn ingewikkeld, of multi-interpretabel en ze sluiten niet altijd goed aan bij gebruikelijke praktijken in de markt. Bovendien is het idee dat voorwaarden die tot meer risico leiden – zoals een zogeheten bullet payment

aan het einde van de looptijd – ook ondervangen kunnen worden door de automatisch hogere premie die daarbij hoort.

Op een voor Nederlandse exporteurs belangrijk vlak is in 2020 een akkoord bereikt tussen de Participanten: de regels rond het meefinancieren van lokale kosten zijn versoepeld. Met name voor aannemers is dit een belangrijke verbetering, aangezien daar vanuit de aard van de projecten vaak veel lokale kosten bij worden gemaakt. De nieuwe regels zijn per 20 april 2021 in gang getreden. Dus sindsdien is het toegestaan om tot 50% van de export contract value aan lokale kosten mee te verzekeren of tot 40% in rijkere landen.

Naast de start van de modernisering van de Arrangement is in 2020 ook een begin gemaakt met de herziening van twee belangrijke zogenaamde Sector Understandings die onderdeel uitmaken van de Arrangement. Het gaat om de sectorafspraken ten behoeve van klimaat. Dit is de Climate Change Sector Understanding (CCSU) en de Coal Fired Power Plant Sector Understanding (CFSU). De CCSU staat gunstigere condities toe voor transacties gerelateerd aan Renewable Energy, Climate Adaptation en waterprojecten (drinkwater en sanitatie). Zo is bijv. de toegestane terugbetalingsperiode van een financiering onder de CCSU ruimer (tot 18 jaar). De CFSU is erop gericht om investeringen in kolencentrales te ontmoedigen. Nederland zet bij de herziening in op verdere ontmoediging van kolen gerelateerde energieopwekking.

Internationale inzet

Nederland zet zich in om vergroening van de ekv hoger op de internationale agenda te krijgen. In 2020 is in Europees verband gestart met de onderhandelingen voor de herziening van de CCSU (Climate Change Sector Understanding). De sector understanding voor klimaatverandering, hernieuwbare energie en water (CCSU) biedt reeds gunstigere voorwaarden zoals langere afbetalingstermijnen voor bepaalde projecten. De inzet is in ieder geval de huidige reikwijdte uit te breiden zodat meer projecten gebruik kunnen gaan maken van de voordelen van de CCSU.

De toekomst van publieke exportfinanciering in de EU: *“Take action or fall behind!”*

Dat is de boodschap van het Export Finance Lab (ExFi Lab) bestaande uit een groep experts van verschillende Europese ECAs (waaronder Atradius DSB) in hun [onafhankelijk rapport](#) dat in de zomer van 2020 is gepubliceerd.

Het rapport is een ‘call for action’ voor toekomstbestendige publieke export-ondersteuning binnen de EU, waarin de EU en de EU-lidstaten worden opgeroepen om te zorgen voor een onmiddellijke en krachtige Europese reactie op de snelle veranderingen in de wereldeconomie en spanningen in het multilaterale kader. Als er geen actie wordt ondernomen, zo betoogt het ExFi Lab, dan kan dat de concurrentiepositie van Europese exporteurs in gevaar brengen.

De huidige afspraken die gelden voor exportfinanciering worden gereguleerd via de WTO, de OESO en de EU. Deze zijn echter niet langer voldoende om het mondiale gelijke speelveld in tijden van fundamentele veranderingen in stand te houden.

De belangrijkste conclusies uit het rapport luiden:

- De huidige OESO-regels voor publieke exportfinanciering houden onvoldoende rekening met de impact van globalisering en wereldwijde waardeketens op de internationale handel.
- Export Credit Agencies (ECA's) zoals Atradius Dutch State Business zijn niet de enige aanbieders van publieke financiering van de handel, investeringen en internationale projecten. Verschillende financiële instellingen en ontwikkelingsbanken zijn in toenemende mate betrokken

bij dezelfde soorten projecten, waardoor onbedoeld concurrentie ontstaat en het gelijke speelveld wordt aangetast. Handel, investeringen en ontwikkelingsprojecten hebben een onderlinge relatie. Momenteel ontbreekt een gemeenschappelijke strategie die deze ontwikkeling ondersteunt.

- Niet-OESO-landen zoals Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika zijn belangrijke leveranciers van exportfinanciering geworden. Inmiddels is China veruit de meest dominante speler ter wereld. Deze landen zijn niet gebonden aan de OESO-regels voor publieke exportfinanciering.
- De vergroening van de wereldeconomie vraagt om massale investeringen, waarbij sprake zal zijn van handel en de uitvoer van groene technologieën waarin het huidige systeem met een focus op kapitaalgoederen niet voorziet.

ECA's en publieke exportfinanciering zorgen ervoor dat export door kan gaan, met name in tijden van crisis, wanneer de particuliere markt meer risicomijdend is of zich terugtrekt. Dit was het geval tijdens de financiële crisis van 2008/2009, maar is dat op dit moment ook tijdens de wereldwijde coronaviruspandemie waarbij de EU, de lidstaten en hun ECA's snel hebben gereageerd met extra tijdelijke financiële maatregelen. Zo konden de leemten van de particuliere financiële markt worden opgevuld om de economie en de handel in stand te houden. Terug naar “normaal” en het vinden van een nieuw wereldwijd evenwicht

van het gebruik van publieke financiering ter ondersteuning van de handel en de export, is net zo belangrijk voor Europese bedrijven als de snelheid van gecoördineerde actie om extra steun mogelijk te maken.

Het werk van het ExFi Lab begon lang voordat het coronavirus uitbrak, maar de urgentie van de aanbevelingen is inmiddels toegenomen vanwege de huidige crisis. Om wereldwijd de ‘race to the bottom’ te voorkomen en om het toekomstige concurrentievermogen van de EU-exporteurs te waarborgen doet het ExFi Lab de volgende drie aanbevelingen:

1. Het ontwerpen van een alomvattende EU-strategie voor publieke financieringen voor export, handel en investeringen.
2. Het voortouw nemen in en in gesprek gaan met de belangrijkste aanbieders van publieke financieringsvormen over wereldwijde regelgeving voor publieke exportfinanciering.
3. Het ontwikkelen van een strategie voor de inzet van publieke exportfinanciering bij het mobiliseren van privaat kapitaal voor de groene transitie.

Dit betekent dat Nederland de komende tijd met de andere EU-lidstaten en de Europese Commissie aan de slag zal gaan met deze aanbevelingen. De Commissie heeft inmiddels begin dit jaar in haar Trade Policy Review voor 2021 een verkenning aangekondigd ten behoeve van een EU-strategie voor publieke exportfinanciering, waaronder een EU export credit facility en betere coördinatie tussen EU-programma's.

Product vernieuwing

Atradius DSB werkt in overleg met het ministerie van Financiën voortdurend aan het vernieuwen van de bestaande producten of het ontwikkelen van nieuwe producten. De vraag vanuit de markt en het realiseren van een internationaal gelijkwaardig speelveld zijn daarbij belangrijke drijfveren, net als de wens om de portefeuille te vergroenen en om mkb'ers beter te bereiken. 2020 stond daarbij natuurlijk voor een belangrijk deel in het teken van het nemen van maatregelen om het handelsverkeer zo veel mogelijk in stand te houden tegen de achtergrond van de Covid-19-crisis.

CIRR

De belangrijkste verandering op het gebied van producten was bij zogeheten CIRR-financieringen⁸. In 2020 is in lijn met de regels uit de Arrangement doorgevoerd dat een vaste rente uiterlijk vier maanden voor het sluiten van een leningsovereenkomst vastgezet kan worden met een verhoging van het CIRR-tarief van 20 basispunten. Hiermee is het speelveld bij dergelijke exportfinancieringen weer iets gelijkjer geworden voor Nederlandse exporteurs. In 2021 wordt verder gewerkt aan het faciliteren van flexibiliteit tijdens de trekkingsperiode van een lening, de belangrijkste openstaande wens van banken ten aanzien van CIRR-financieringen.

In 2020 is bovendien voor het eerst een verzekering afgegeven voor een

CIRR-lening en hebben de sectorbanken dus ook voor het eerst financiering hiervoor verschaft. ING en Rabobank hebben een lening van € 121 miljoen tegen vaste rente verstrekt aan Boskalis voor de financiering van de 'Krios', een grote snijkopzuiger die IHC heeft gebouwd. Daarmee was deze transactie ook in een ander opzicht innovatief, want het was ook de eerste keer dat gebruik is gemaakt van de in 2019 geïntroduceerde mogelijkheid om binnenlandse transacties te verzekeren. Dit is mogelijk indien de koper van het goed kan aantonen dat het gefinancierde kapitaal goed voornamelijk zal worden ingezet in exporttransacties en de kasstromen waarmee de lening wordt afgelost dus uit het buitenland afkomstig zijn.

Verlenging Omzetpolis Opkomende Markten (OOM-polis)

Met de OOM kunnen exporteurs kortlopende betalingsrisico's waarvoor op de commerciële markt, zoals bij Atradius CyC, geen dekking beschikbaar is laten verzekeren doordat de staat deze herverzekert. Het gaat dan om de omzet van een bedrijf op landen die geen investment grade credit rating hebben.

In 2020 is de pilot voor de Omzetpolis Opkomende Markten, de OOM, verlengd met een jaar. Oorspronkelijk zou deze pilot anderhalf jaar duren en eindigen per 31 december 2020, maar door een combinatie van factoren – met name Covid-19-crisis – waren tot eind 2020 onvoldoende ervaringen opgedaan om een besluit te kunnen nemen over het al dan niet structureel opnemen van de OOM in het productenpalet. Eind dit jaar zal de pilot worden geëvalueerd.

⁸ CIRR staat voor Commercial Interest Reference Rate. Onderdeel van de Arrangement zijn regels, zoals een minimumtarief, voor het verstrekken of verzekeren van exportkredieten tegen vaste rentes. De Nederlandse staat heeft met de sectorbanken BNG Bank en NWB Bank een overeenkomst gesloten voor het verstrekken van herfinanciering van exportkredieten tegen vaste rentes aan banken.

CIRR

De belangrijkste verandering op het gebied van producten was bij zogeheten CIRR-financieringen⁸. In 2020 is in lijn met de regels uit de Arrangement doorgevoerd dat een vaste rente uiterlijk vier maanden voor het sluiten van een leningsovereenkomst vastgezet kan worden met een verhoging van het CIRR-tarief van 20 basispunten. Hiermee is het speelveld bij dergelijke exportfinancieringen weer iets gelijk geworden voor Nederlandse exporteurs. In 2021 wordt verder gewerkt aan het faciliteren van flexibiliteit tijdens de trekkingsperiode van een lening, de belangrijkste openstaande wens van banken ten aanzien van CIRR-financieringen.

In 2020 is bovendien voor het eerst een verzekering afgegeven voor een CIRR-lening en hebben de sectorbanken dus ook voor het eerst financiering hiervoor verschaft. ING en Rabobank hebben een lening van € 121 miljoen tegen vaste rente verstrekt aan Boskalis voor de financiering van de 'Krios', een grote snijkopzuiger die IHC heeft gebouwd. Daarmee was deze transactie ook in een ander opzicht innovatief, want het was ook de eerste keer dat gebruik is gemaakt van de in 2019 geïntroduceerde mogelijkheid om binnenlandse transacties te verzekeren. Dit is mogelijk indien de koper van het goed kan aantonen dat het gefinancierde kapitaal goed voornamelijk zal worden ingezet in exporttransacties en de kastromen waarmee de lening wordt afgelost dus uit het buitenland afkomstig zijn.

Verlenging Omzetpolis Opkomende Markten (OOM-polis)

Met de OOM kunnen exporteurs kortlopende betalingsrisico's waarvoor op de commerciële markt, zoals bij Atradius CyC, geen dekking beschikbaar is laten verzekeren doordat de staat deze herverzekert. Het gaat dan om de omzet van een bedrijf op landen die geen investment grade credit rating hebben.

In 2020 is de pilot voor de Omzetpolis Opkomende Markten, de OOM, verlengd met een jaar. Oorspronkelijk zou deze pilot anderhalf jaar duren en eindigen per 31 december 2020, maar door een combinatie van factoren – met name Covid-19-crisis – waren tot eind 2020 onvoldoende ervaringen opgedaan om een besluit te kunnen nemen over het al dan niet structureel opnemen van de OOM in het productenpalet. Eind dit jaar zal de pilot worden geëvalueerd.

⁸ CIRR staat voor Commercial Interest Reference Rate. Onderdeel van de Arrangement zijn regels, zoals een minimumtarief, voor het verstrekken of verzekeren van exportkredieten tegen vaste rentes. De Nederlandse staat heeft met de sectorbanken BNG Bank en NWB Bank een overeenkomst gesloten voor het verstrekken van herfinanciering van exportkredieten tegen vaste rentes aan banken.

Schade en incasso

De impact als gevolg van de Covid-19 uitbraak voor de portefeuille is beperkt gebleven. Er is in vergelijking met voorgaande jaren wel een toename van dreigende schades omdat diverse debiteuren door de Covid-19 crisis niet konden voldoen aan hun betalingsverplichtingen. Met de meeste van deze debiteuren zijn afspraken gemaakt over uitstel van betaling. Uiteindelijk is in 2020 onder de Exportkredietverzekering (EKV) een bedrag van € 21,6 miljoen aan schadevergoedingen uitgekeerd, waarvan € 0,1 mln onder de

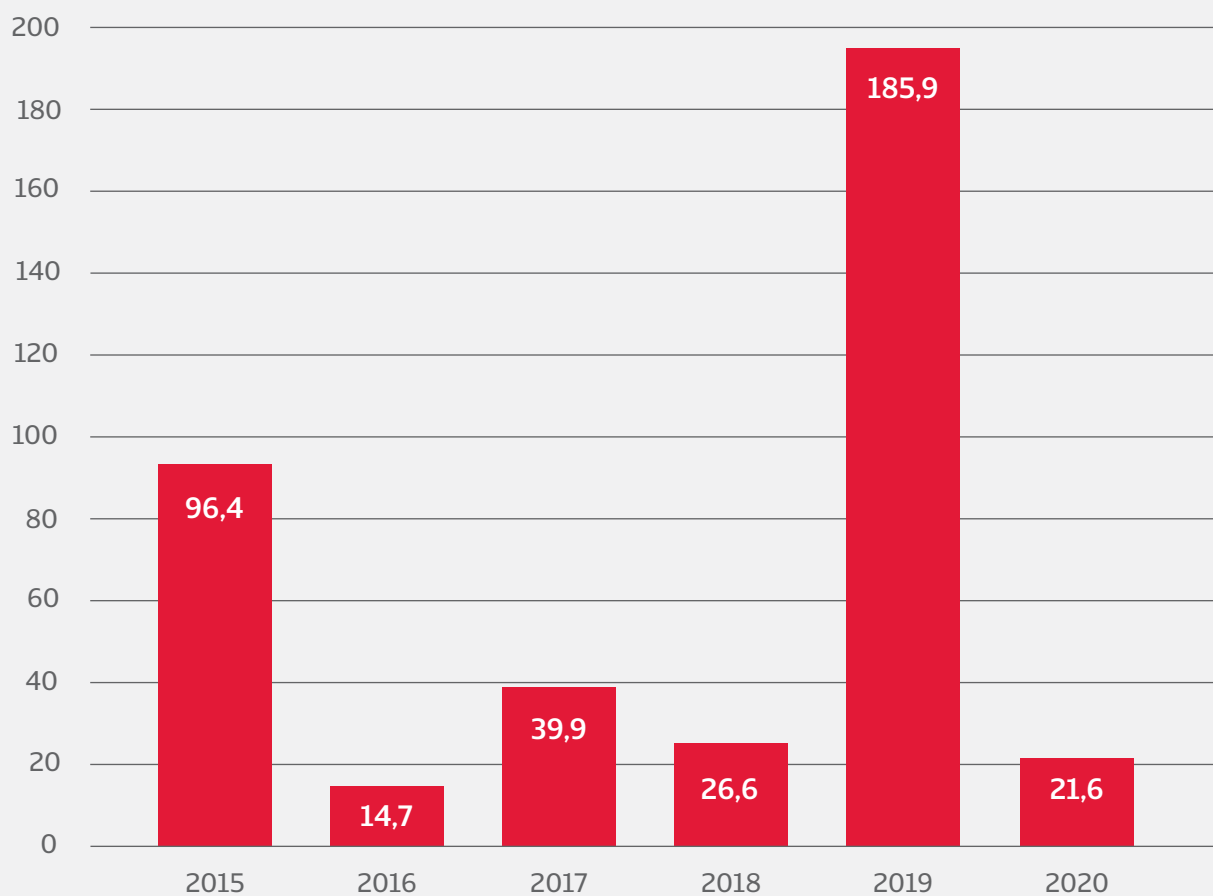
“
Onder de investeringsverzekering is in 2020 geen schade uitgekeerd.
”

koersrisicodekking. De totaal uitgekeerde schade is aanmerkelijk lager dan het voorgaande jaar, toen in totaal € 185,9 miljoen werd uitgekeerd vanwege een ongebruikelijk hoge schade-uitkering.

De grootste schade in 2020 van totaal € 4,8 miljoen is uitgekeerd op Panama. Het betreft vervoluitkeringen op twee polissen met een private debiteur actief in de in de olie en gassector. Verder is een bedrag van € 4,4 miljoen uitgekeerd op Mauritius verdeeld over twee polissen met een private debiteur die eveneens actief is in de olie en gassector. Ook deze debiteur was reeds jaren geleden in betalingsproblemen gekomen.

Uitgekeerde schadevergoedingen exportkredietverzekering

Bedragen in miljoenen Euro's

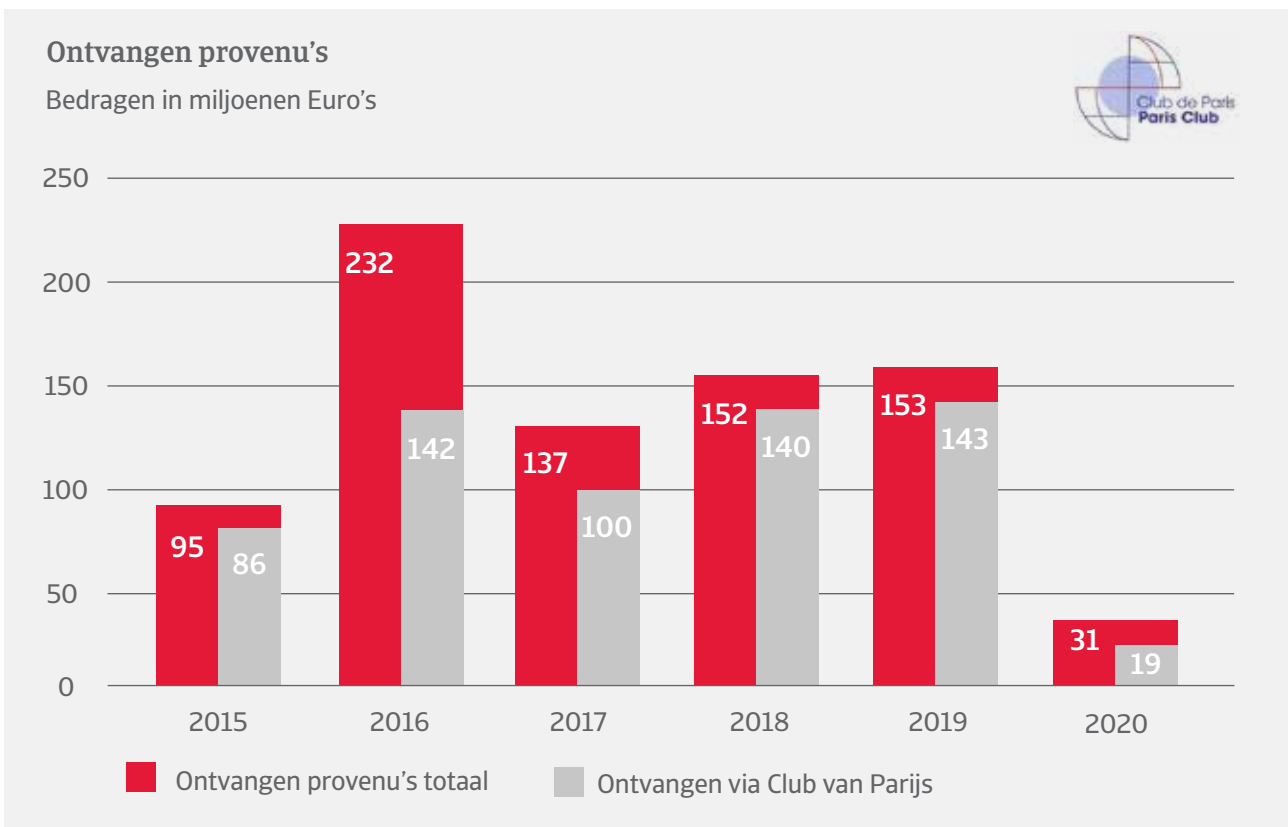

De ontvangen provenu's (incasso na schadevergoeding) bedroegen in 2020 in totaal € 30,6 miljoen. Hiervan werd een groot deel, € 18,9 miljoen, ontvangen uit hoofde van in het kader

van de Club van Parijs gesloten schuldenregelingen. Er is in 2020 € 122,6 miljoen minder geïncasseerd dan in het jaar ervoor, voornamelijk door het uitblijven van betalingen uit

Argentinië. De provenu's zijn voornamelijk afkomstig uit Indonesië € 12,4 miljoen (CvP), uit Mexico € 8,3 miljoen en uit Irak 3,5 mln (CvP).

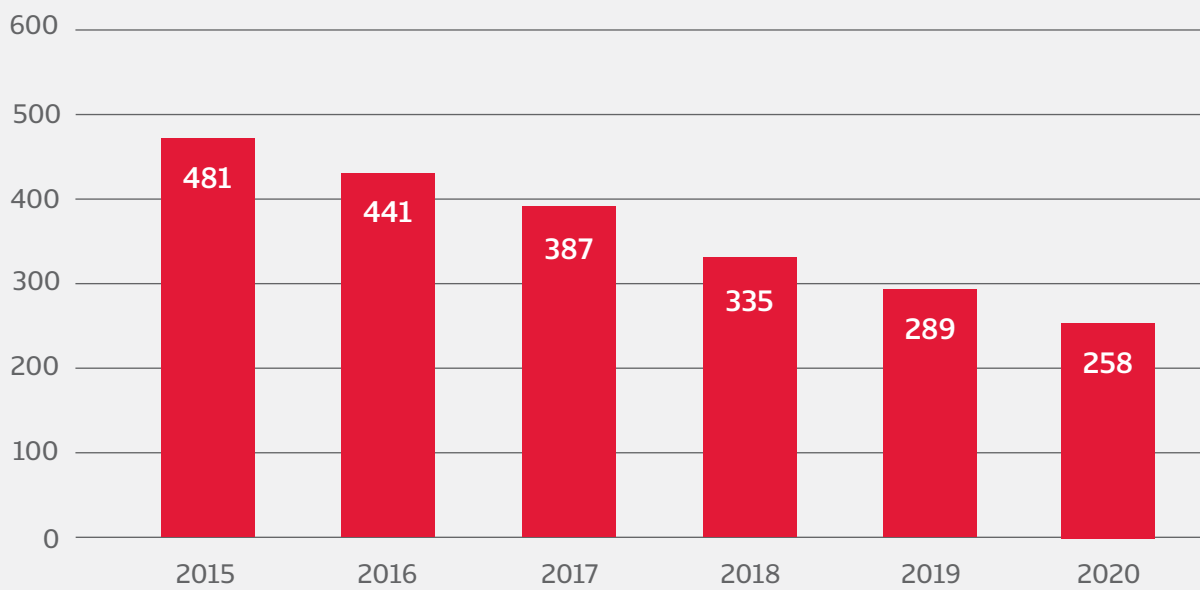
Tot slot is er geen koerswinst onder de koersrisicoverzekering gerealiseerd.

Voorts is in 2020 voor € 32,1 miljoen aan betalingen verwerkt onder de leningenportefeuille van de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelings-

landen NV, voor welke leningen Atradius DSB het beheer voert. Per eind 2020 was de omvang van de NIO-portefeuille € 258,0 miljoen.

NIO portefeuille (beheerd door Atradius DSB)

Bedragen in miljoenen Euro's

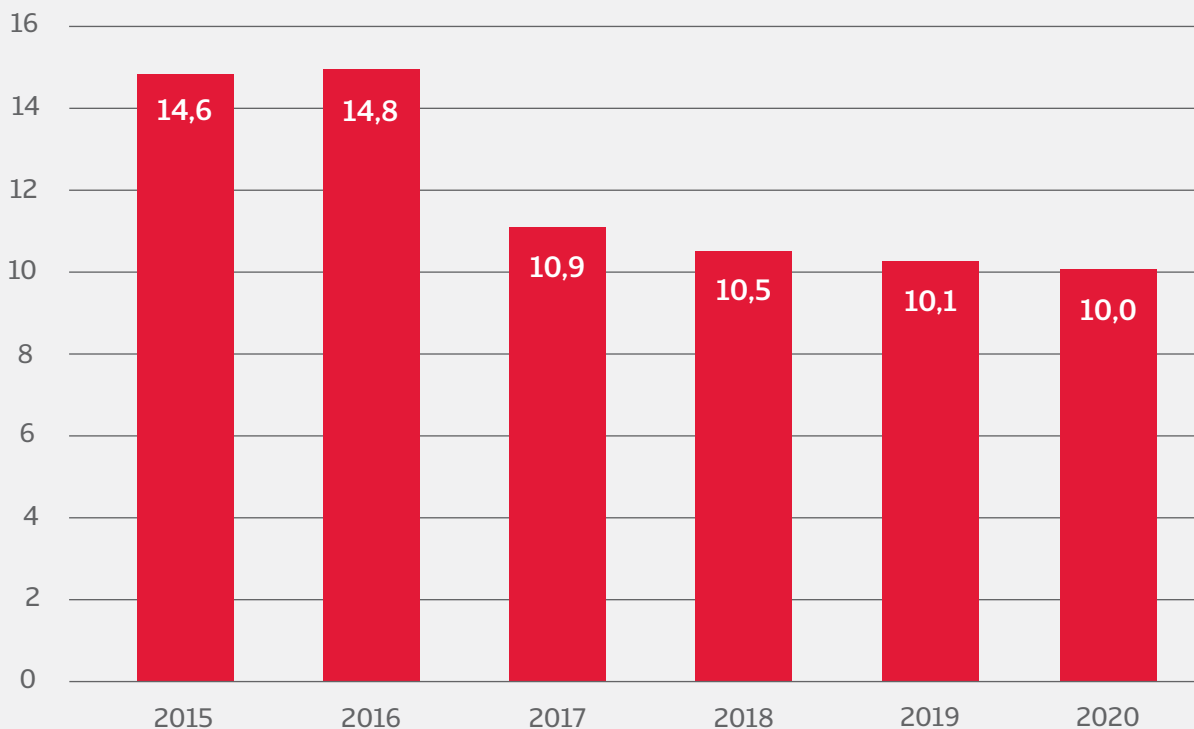
Stand van obligo en vorderingen

Voor alle overheidsfaciliteiten tezamen bedroeg het obligo (aangepast voor reeds vervallen bedragen en na correctie van het herverzekerd obligo) onder lopende polissen per ultimo 2020 € 10,0 miljard. Eind 2019 was dit € 10,1 miljard. Het totale obligo onder dekkingstoezeggingen bedroeg eind 2020 € 8,8 miljard. Eind 2019 was dit € 5,6 miljard. Eind 2020 stonden er geen dekkingadviezen uit, tegenover € 316 miljoen aan het eind van 2019. Een dekkingadvies is een toezegging dat Atradius DSB namens de staat de betalingsrisico's zal verzekeren mits er bij het in werking treden van de exportovereenkomst voldoende ruimte is onder het landenplafond.

Obligo overheidsfaciliteiten

Bedragen in miljarden Euro's

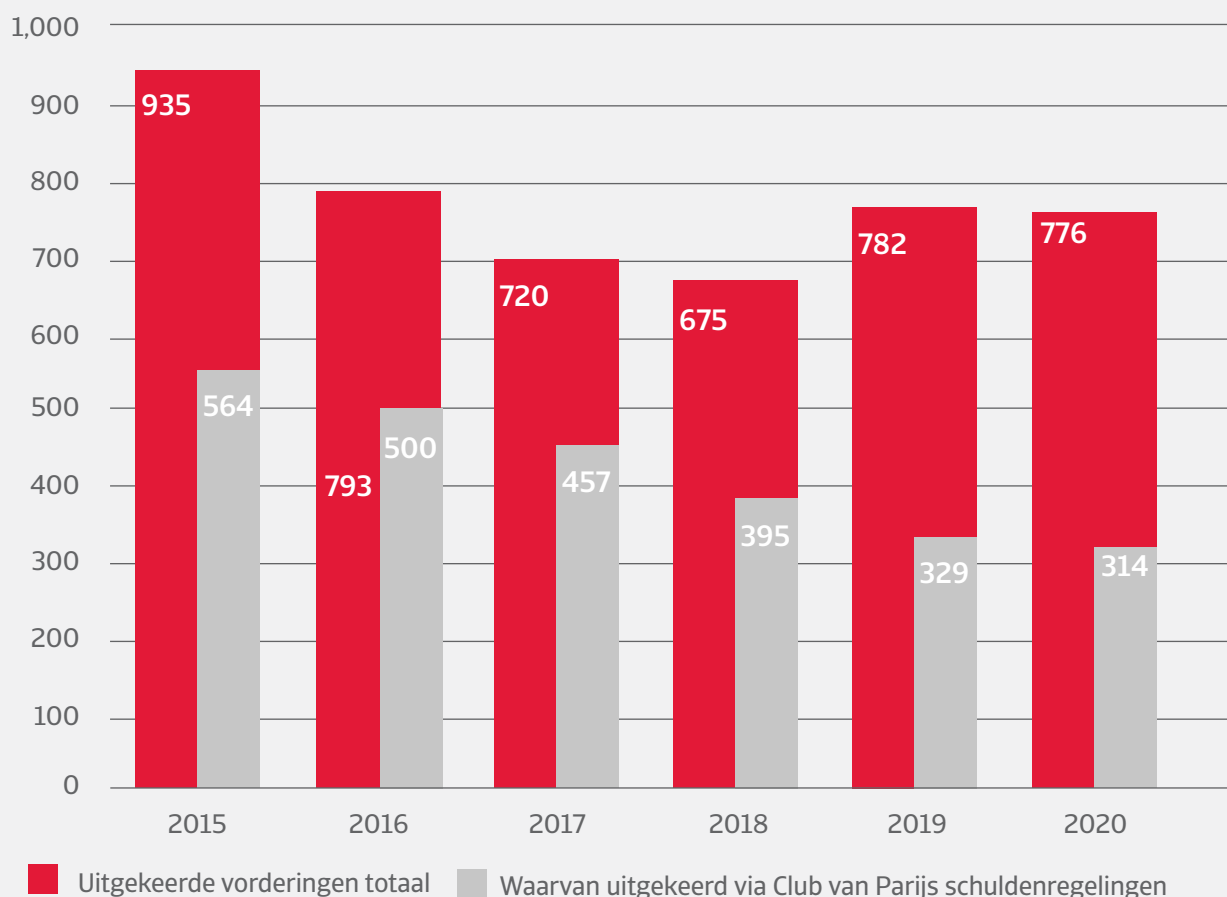
De vorderingen die Atradius DSB namens de staat heeft op debiteuren en debiteurenlanden nadat aan verzekerden schade is vergoed (exclusief het eigen risico van verzekerden en exclusief rente die verschuldigd

is na het tijdstip van schadevergoeding) bedraagt in 2020 in totaal € 776 miljoen. Dat is minder dan het jaar ervoor, omdat er per saldo minder schade is uitgekeerd dan aan provenu is ontvangen. Van deze € 776 miljoen

is € 314 miljoen opgenomen in de Club van Parijs schuldenregelingen. Eind 2019 bedroegen de vorderingen € 782 miljoen, waarvan € 329 miljoen was opgenomen in Club van Parijs-regelingen.

Uitgekeerde vorderingen

Bedragen in miljoenen Euro's

Investeringsverzekering

Eind 2020 bedroeg het obligo aan investeringsgaranties circa € 31 miljoen en dit is gelijk aan het obligo eind 2019. Het obligo over 2020 bestaat uit 3 polissen (2019: 3 polissen) verdeeld over drie landen.

De stand van belangrijkste obligolanden voor de investeringsverzekering was aan het eind van 2020:

Tunesië

Maleisië

Oekraïne

Financiële resultaten voor rekening van de Nederlandse staat

Bedrijfseconomische Resultaatbepaling (BERB)

In aanvulling op de resultaten op factuurbasis, geven wij hieronder ook de resultaten op basis van een bedrijfseconomische grondslag weer. De faciliteiten van de staat dienen minimaal kostendekkend te zijn. Voor exportkredietverzekering is dit ook internationaal vastgelegd bij onder meer de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en de OESO. Kostendekkendheid houdt in dat de opbrengsten (premies en provenu's) voldoende moeten zijn om de kosten van de faciliteiten (schade-uitkeringen en uitvoeringskosten) over een lange termijn te dekken. Hierdoor wordt

ongeoorloofde staatssteun voorkomen.

De kostendekkendheid wordt bepaald met behulp van het model voor bedrijfseconomische resultaatbepaling (BERB). Een van de kenmerken van dit model is dat hierin voorzieningen worden getroffen voor uitstaande risico's. In het model worden voorts, in afwijking van de technische resultaatbepaling op factuurbasis, de uitvoeringskosten van de faciliteiten meegenomen

Voor het resultaat wordt alleen gekeken naar polissen die zijn uitgereikt vanaf 1999. De modeluitkomsten geven

aan dat over de periode 1999-2020 de inkomsten voldoende zijn geweest om de kosten te dekken.

Cumulatief is in deze 22-jaars periode een positief resultaat behaald van € 582 miljoen (zie tabel hieronder). Het cumulatieve resultaat over de periode 1999-2019 was € 556 miljoen. In 2020 is er dus is € 26 miljoen toegevoegd aan het resultaat op basis van een bedrijfseconomische grondslag. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door het toevoegen aan het resultaat van de premie, zowel een standaarddeel van de nieuwe premie als ook premie uit voorgaande jaren.

Bedrijfseconomisch resultaat van alle faciliteiten (tekenjaar na 1998) cumulatief over 1999-2020 in miljoenen euro's

	2020	2019
1. Liquide middelen	739	689
1.1 Premie	1537	1465
1.2 Netto schade	-482	-473
1.3 Netto koersrisico	-14	-14
1.4 Netto rente	42	42
1.5 Uitvoeringskosten	-345	-331
2. Vorderingen	427	418
3. Voorzieningen	-584	-552
3.1 Uitstaand politiek risico	-265	-284
3.2 Uitstaand commercieel risico	-133	-129
3.3 Verwachte schade	-125	-67
3.4 Vorderingen	-61	-71
3.5 Koersrisico	0	0
Totaal	582	555

N.B.: optelverschillen worden veroorzaakt door afronding

Connect with
Atradius Dutch State Business
on Social Media

@Atradius
Dutch State
Business

@AtradiusDSB

AtradiusNL

David Ricardostraat 1,
1066 JS Amsterdam
Postbus 8982,
1006 JD Amsterdam,
Nederland
Tel. 020 553 26 93

www.atradiusdutchstatebusiness.nl
info.dsb@atradius.com